

Vaduguns

Otrdiena ● 2012. gada 4. septembris ● Nr. 68 (8367)

CENA abonentiem Ls 0,33
tirdzniecībā Ls 0,38

Apsveicam!

10.

Laba ziņa**Tieslietu ministrs ciemojas Baltinavā**

Vakar, 3.septembrī, Tieslietu ministrs Jānis Bordāns ar savu klātbūtni pagodināja Baltinavas vidusskolas skolēnus un skolotājus. Viņš piedalījās svinīgā ceremonijā, kurā pie skolas ēkas piestiprināja iesvētītu plāksni ar skolas nosaukumu latviski un latgaliski, kā arī pacēla Latgales karogu. Ministrs īpaši sveica pirmklasniekus, viņu vecākus, skolēnus, skolotājus, studentus un pasniedzējus - vēlēja veiksmi, prieku zinību apguvē un to tālāk nodošanā.

Slikta ziņa**Līdz Bēržu baznīcai asfalta nebūs**

Balvu novada Bērzpils pagastā uzsakts darbs pie projekta "Ielu apgaismojuma rekonstrukcija", kura laikā ar melno asfalta segumu noklās Dārza ielu no Domopoles līdz pat Bērzpils ciema norādei un vēl mazliet aiz tās - līdz celiņam uz Bēržu kapsētu. Diemžēl atlikušo ceļa posmu līdz Bēržu baznīcai neasfaltēs.

Interesanta ziņa**"Vaduguns" redaktors uzraksta grāmatu**

Bijušais "Vaduguns" redaktors Vitālijs Sanders uzrakstījis un izdevis nu jau sesto romānu ar nosaukumu "Malvīnes kokteilis". Grāmata ir bagātīgi piesātināta ar intrīgējošiem dzīves notikumiem. Ar autora personīgajiem ierakstiem Kudrjavcevu ģimenei un Andrejam Ošeniekiem šī grāmata atceļojusi uz Balviem un tiek dāvināta arī Balvu Centrālajai bibliotēkai.

Nepalaid garām**Izcīnīs Balvu ezera kausu spinningošanā un velcēšanā**

Visi spinningošanas draugi un entuziasti 15.septembrī Balvu ezerā aicināti uz Balvu ezera kausu spinningošanā un velcēšanā. Satikšanās vieta pludmalē pie Balvu Sporta skolas, reģistrēšanās no pulksten 6.00 līdz 7.00, starts plkst. 7.00, finišs - plkst.11.30. Līdzi jābūt laivai, glābšanas vestei un spinningam!

- Upītē gatavojas svētkiem Skanēs latgaliešu valoda
- Ielas remonts traucē tirdzniecību Veikalu nākas slēgt

Foto - A.Kirsanovs

Kopā ar labāko skolotāju. "Valērija Ločmele (no labās) ir mana milākā skolotāja. Viņa mācīja matemātiku, bija stingra. Bet tie stingrākie skolotāji paliek labā atmiņā," atzina zemkopības ministre Laimdota Straujuma.

Uzdrošināties un mācīties

3.septembrī skolas pēc ilgāka pārtraukuma atkal sanēja kā bišu dravas – tajās pulcējās sapostī skolēni, kuri pa vasaru paaugušies krietni garāki, smaidīgi skolotāji un laimīgi bērnu vecāki. Zinību dienā svētkus svinēja visās mūsu novadu izglītības iestādēs - arī Tilžas vidusskolā, ko šajā dienā apmeklēja bijusī absolvente, zemkopības ministre Laimdota Straujuma.

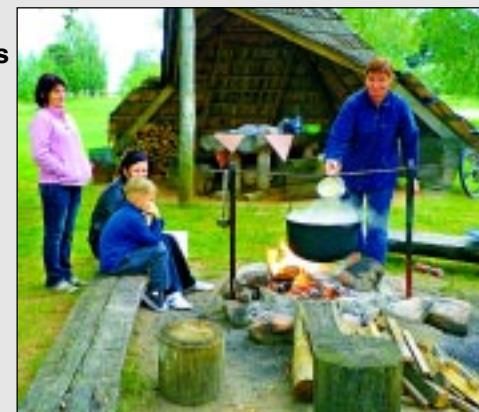
Tilžas vidusskolas direktors Voldemārs Čeksis kuplajai pedagogu un skolēnu saimei jaunajā mācību gadā vēlēja būt atvērtiem radoši, tehnoloģijām bagātai un garīgai dzīvei. Direktors teica paldies mācītājiem, kuri aizlūdz, lai šis jaunais mācību gads būtu veiksmīgs, paldies skolotājiem un vecākiem par ieguldījumu bērnos un izglītībā. Zemkopības ministre Laimdota Straujuma, sveicot klātesošos zinību svētkos, pastāstīja, ka Tilžas vidusskolu beigusi pirms 44 gadiem. Ministre atzina, ka vērtības, ko iedod skola, paliek uz ilgu laiku. Skolotājiem un skolēniem viņa vēlēja izturību, aicināja izvirzīt lielus mērķus un

neatlikt darbus uz rītdienu, kā arī mudināja mācīties. "Varbūt kāds no jums nākotnē bus ministrs. Visa pasaule ir jūsu priekšā," sveicot skolēnus, teica L.Straujuma. Tiektoties ar vidusskolas klašu skolēniem, ministre atzina, ka skolā iegūtās zināšanas bija pamats, lai iestātos un pabeigtu Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultāti, aizstāvētu doktora disertāciju. "Visu dzīvi esmu mācījusies. Nevaru teikt, ka mans sapnis bija kļūt par ministri. Bet, saņemot premjera aicinājumu, neatteicos. Tā ir uzdrīkstēšanās, ko jums novēlu. Jā, arī man sākumā bija bail runāt Briselē ar citu valstu pārstāvjiem, bet galvenais ir uzdrīkstēties un ticēt, ka jūs to varat. Katrs no jums var būt ministrs vai skolas direktors. Tikai jābūt drosmei un sevis disciplinēšanai," teica L.Straujuma. Atbildot uz skolēnu un pedagoģu jautājumiem, izskanēja doma, ka Latvijā akcents jāliek uz vidējām saimniecībām, to attīstību, uz mazo un vidējo zemnieku izglītošanu, uz kooperāciju, jo tai ir nākotne. Atgriežoties pie skolas tēmas, ministre atzina, ka skolā dažkārt bijusi spītīga un, ja uzdotu vielu labi nezināja, klusēja. Runājot par profesijām, ko skolēniem izvēlēties, L.Straujuma aicināja apgūt tehniskās jomas zināšanas. Var arī mācīties par socioloģiem, politoloģiem, psiholoģiem, bet jādomā, ko darīs pēc studijām, vai varēs atrast darbu. "Jaunie cilvēki, uzdrošinieties! Jūs varat to, ko gribat! Ticiet sev un galvenais - mācīties!" vēlēja ministre.

A.Socka

Dienē
Nacionālajos
bruņotajos
spēkos.

Naudas-
kalna
pagastā
aizvada
sporta
svētkus.

4. lpp.

13. lpp.

Vārds žurnālistam

Vasarā, atpūtusies no sacerējumu, piedodiet, rakstu sacerēšanas, reizē ar skolotājiem un skolēniem atsāku strādāt. Un tiem, kuri man rakstīja un zvanīja, jaunumus un notikumus klāstot, vēlos pateikt paldies un atgādināt, ka atkal esmu darbā un gaidu jūsu vēstules. Arī telefonu ar to pašu numuru turu rokas stiepēna attālumā... uz pulsa, kā pieņemts teikt. Par vasarā redzēto un dzirdēto droši vien uzrakstišu garajos rudenīs vakaros, ja vien saskatīšu piedzīvotajā ko vairāk par ikdienas notikumiem. Pierakstu klade pilna ar filmu nosaukumiem, kas jāredz, grāmatām, kas jāizlasa, ar cilvēku vārdiem, par kuriem jāuzraksta. Varbūt mans ceļojums iemantotais prieks spēs kliedēt kāda stīvumu, skābumu un nōpietnību? Nezinu gan... Zinutikai to, ka cilvēkam, kurš iemācījies priečties no sirds, vieglāk pārciest skumjas, jo plašāks ir viņa izjūtu spektrs un ir drosme būt arī vienatnē ar sevi. Droši vien dzirdēts teiciens, bet atkārtošu, - mūsu prieku nosaka mūsu vērtības. Tintē esot, ja sajūkot vērtības, bet arī no ceļa caur tīti var mācīties, vai ne? Ar dzīvi esot jāspēlējas, lai Zelta teļš neaizietu pie cita.

Zinaida Logina

Latvijā

Strādā mazāk, saņem vairāk. Saeimas deputāti par darbu sesijas starplaikā jūlijā saņēmuši lielāku atalgojumu, nekā maijā un jūnijā, kad tautas kalpi sēdes apmeklēja regulāri. Vasarā deputāti saņēmuši arī dāsnas kompensācijas par dzīvesvietu un transporta izdevumiem. Šādu atalgojuma sistēmu izstrādājuši paši Saeimas deputāti, nosakot, ka sesiju starplaikos no atalgojuma naudas atvilkumus nepiemēro, savukārt par kavētajām sesiju laikā notikušajām sēdēm deputātiem no algas atvilkumus piemēro.

Daugavas krastos darbojas melnie arheologi.

Pēc ūdenslimeņa pazemināšanās Rīgas HES Daugavas krastos nelegāli aktīvi darbojas tā saucamie melnie arheologi jeb mantrači, meklējot senlietas, kas vēlāk nonāk melnajā tirgū un kolekcionāru rokās. Aculiecinieki pastāstīja, ka pēdējo dienu laikā upes krastos strādāja aptuveni 15 cilvēki, kuri bija uztaisījuši telšu pilsētiņu. Latvijas Vēstures institūta direktors Guntis Zemītis informēja, ka racēji Daugavas krastus nolūkojuši, jo tās krasti bijuši gadsimtiem ilgi un blīvi apdzīvoti, turklāt glabā bagātu, senu kultūrvēsturisko mantojumu, un upēi blakus atrodas Daugmales pilskalns un senkapi. Arheologiem šāda veida darbību nepieciešams saskaņot ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (VKPAI) un zemes īpašnieku. Par noteikumu neievērošanu draud naudas sods līdz 250 latiem.

Kultūras mantojuma dienas. No 7. līdz 9. septembrim Latvijā norisināsies ikgadējās Eiropas kultūras mantojuma dienas, kuras rīko Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sadarbībā ar kultūrvēsturisko objektu saimniekiem. Šoreiz Eiropas kultūras mantojuma dienas veltītas tēmai "Baltijas jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu kultūras mantojums".

Atklāj Zirgu pastu. Sestdien, 1. septembrī, Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) teātra mājā "Zirgu pasts" notika plašas svītības par godu ēkas renovācijai. Rekonstrukcija bija sarežģīts uzdevums, jo vajadzēja ne tikai senatnīgu namu ar kultūrvēsturisku vērtību, bet arī pielāgot to specializētam mācību procesam, tostarp nodrošinot ēkas pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem. Moderni iekārtotā ēka ir pirmā Latvijas vēsturē, kas atbilst topošo teātra aktieru, režisoru, kā arī laikmetīgās dejas horeogrāfu prasībām.

Mirst sadursmē ar alni. Svētdien, 2. septembrī, Ludzas novada Pildas pagasta Zeļovā kāda 1982. gada dzimušā vīrieša vadītā automašīna cieta sadursmē ar alni, kurš uzskrēja uz ceļa braucamās daļas. Ceļu satiksmes negadījumā no gūtajām traumām notikuma vietā gāja bojā 1985. gadā dzimusī automašīnas pasažiere. Spēkrata vadītājs nogādāts slimnīcā.

(Zinās no interneta portāla www.apollo.lv)

Balvu Valsts ģimnāzija sola dzīvot zaļi

Sveicot jaunpienākušos skolēnus un skolotājus, uzvelkot mastā Mammadaba vēstniecības karogu un vizinoties zirga pajūgā, sākās jaunais mācību gads Balvu Valsts ģimnāzijā.

3. septembra rītā, sveicot skolas kolektīvu, Balvu Valsts ģimnāzijas direktore Inese Paidere vēlēja, lai kopīgais ceļš, kāpēc zinību kalnā, nes prieku un gandarijumu gan skolotājiem, gan skolēniem un viņu vecākiem. Direktore uzsvēra, ka skola šo mācību gadu sāk ar vairākām jaunām pārmaiņām. Vienu no tām ir šogad ģimnāzijai piešķirtais Mammadaba vēstniecības statuss. "Esam trešā skola bijušā Balvu rajona teritorijā līdz ar Eglaines pamatskolu un Rugāju vidusskolu, kam piešķirts šīs godpilnais tituls," ar prieku paziņoja direktore. Gandarijumu par iegūto Mammadaba vēstniecības statusu pauða arī latviešu valodas un literatūras skolotāja Aija Dvinska. Viņa uzsvēra, ka tituls iegūts, pateicoties skolotājas Veltas Učēlnieces vērtīgajiem padomiem un neatlaidībai, kā arī 7.-9.klašu skolēnu un viņu audzinātāju cītīgajam darbam Mammadaba projektā visa mācību gada garumā, stādot kokus, darinot putnu būrišus un piedaloties meža olimpiādē. A.Dvinska teica paldies savas klases audzēkņiem par izcīnīto iespēju skolotājai šovasar trīs

dienas atpūties nometnē Ezerniekos.

Savukārt a/s "Latvijas Valsts meži" Ziemeļlatgales mežniecības izpildītājs Viktors Reblis, pasniedzot ģimnāzijas direktorei Mammadaba vēstniecības akreditācijas rakstu, uzsvēra, ka šo godu noplēnīt nav viegli. Viņš solīja, ka, turpinot sadarbību, "Latvijas Valsts meži" šajā mācību gadā skolēniem organizēs putnu vērošanas ekskursiju, novādis Meža karjeras dienu, bet skolotāji varēs papildināt zināšanas tālākizglītības kursos. Lai sadarbība būtu veiksmīga, arī skolēniem un skolotājiem būs jāpilda "zaļais godavārds". Mammadaba vēstniecības darbam visa gada garumā sekos trīs vēstnieki – skolas direktore Inese Paidere, skolotāja Ināra Konivale un skolnieks Ervīns Dille, kuriem V.Reblis svinīgi pasniedza vēstnieku lentes.

Balvu Valsts ģimnāzijā šogad gaidāmi arī citi jauninājumi. Skolā darbu uzsāks vairāki jauni pedagozi. Vistālāko ceļu – no Amerikas Savienotajām Valstīm – mērojusi angļu valodas skolotāja Beatrice Fendriča. Pirmais gadus Balvu Valsts ģimnāzijas direktores vietniece audzināšanas darbā būs Lelde Leja, ģeogrāfiju mācis Rēzeknes Augstskolas absolvente Ieva Useniece, sociālās zinības un vēsturi pasniegs programmas "Iespējamā misija" dalībniece Līga Andersone, fiziku un matemātiku mācis skolotājs Edgars Kamenders, bet mūziku – Aija Nagle un Anastasija Ločmele,

Uzvelk karogu. Šogad pie skolas plīvos trīs karogi – Latvijas, Eiropas Savienības un Mammadaba vēstniecības karogi. Mammadaba vēstniecības karogu mastā pacēla vēstnieki Inese Paidere, Ināra Konivale un Ervīns Dille.

savukārt ekonomiku mācis Biruta Šāvele. Skolā būs arī jauns mācību priekšmets – datordzīns, kuru reizi nedēļā ģimnāzistiem pasniegs Liene Šaicāne.

Rotaļās aicināja Pepija Garzeķe

Pēdējā augusta sestdienā, īsi pirms mācību gada sākuma, nu jau septīto reizi pēc kārtas piedalīties jautro tērpā parādē un izpriečāties jautrās spēlēs un atrakcijās Briežuciema pagasta iedzīvotājus aicināja aizrautīgā un smaidīgā Pepija Garzeķe (Sandra Pakalnīte). Šīs vasaras tērpā parādes tēma bija brilles. Pasākumā 20 dažādu vecumu dalībnieki demonstrēja pašu izgudrotās un izgatavotās brilles, piedalījās atrakcijās, mielojās ar gardu zupu un iemēģināja tautas nama zāles jauno grīdu.

Pin bizes un tirgo mantas

Jautrajās spēlēs varēja piedalīties visi – gan tie, kas ieradušies brillēs, gan bez tām. Īpaši jautras izvērtās arbūzu ēšanas sacensības, kurās, protams, uzvarēja draudzība. Savukārt Pepijas bižu pīšanas sacīkstes uzraudzīja stingra žūrija, kas vērtēja ne tikai ātrumu, bet arī sapito bižu kvalitāti. Jautrības un izklaides iespēju pasākumā netrūka – dalībnieki cēla smilšu pilis, zīmēja jautras sejīnas, spēlēja Pepijas relaksējošo spēli "Ha, ha, ha..." un piedalījās citās atrakcijās. Kā vienmēr daudz sajūsmas saucienu izraisīja Briežuciema ielu vingrotāju Arņu Timirbulatova, Linarda Vaivoda, Austra Kaņepa un Kristera Voiciša uzstāšanās.

Viena no jaunajām aktivitātēm bija krāmu tirdziņš, kurā bērni tirgoja sev vairs nevajadzīgas, bet citiem noderīgas lietas – grāmatas, rotaļlietas, apavus un daudz ko citu. Veiksmīgā tirgošanās veicās Renātei un Patrīcijai Ločmelēm. "Kopā ar Patrīciju iepriekšējā vakarā atlasiņām vēl labi saglabājušās rotaļlietas, meiteņu somīnas, vairākas grāmatas, ko pārdot tirdziņā par simbolisku samaksu. Arī pašas tirdziņā iegādājāmies spēļu mašīnas un krosenes mazajam dēlēnam," par pirmo reizi pasākumā notikušo krāmu tirdziņu stāsta viena no svētku organizatorēm un atbalstītājām, biedrības "Saules-svece" vadītāja Silvija Ločmele.

Iemēģina jauno grīdu

Pēc jautrajām spēlēm Pepija visus aicināja uz pusdienu pauzi pie ugunkura, kur skolas pavāres Marianna Langovska un Helēna Ločmele pasākuma dalībniekus cienāja ar gardu zupu. Savukārt, gaidot apbalvošanu, kuras laikā katrs jautro brīļu izgatavotās saņēma Pepijas apgleznotu krūzīti ar viņas

Stāsta par brillēm. Pastāvīgā Pepijas Garzeķes tērpā parādes dalībniece Līna Pundure (no labās) labprāt pastāstīja par speciāli parādei izgatavotajām trīs brillēm. "Lego brillēs lieku, kad kaut ko būvēju. Braucot ar riteni vai motociklu, lieku motobrillēs, bet, kad acis nogurušas, atspirdzinošās brillēs," skaidroja meitene.

autogrāfu un pašportretu, bērni labprāt izlēkājās piepūšamajās atrakcijās.

Pasākuma laikā atklāja arī Briežuciema tautas nama jauno aktu zāles grīdu. Šīs notikums iepriecināja visus pagasta iedzīvotājus, jo vecā grīda bija savu laiku nokalpojis. Pirmajiem gods ieskandināt gāšo telpu bija folkloras kopas "Soldāni" dalībniekiem. No vecās grīdas, kas nokalpoja 40 garus gadus, bija palikuši vien daži atmiņu putekļi, kurus pasākuma laikā cītīgi meklēja Pepija, uzlikusi savas visu redzošās brillēs. "Nebūs vairs Briežuciema jaudim jāliek rozā brillēs uz acīm, lai mūsu daudzfunkcionālā zāle izskatītos labākā, nekā patiesībā, vai arī melnas brillēs, lai izliktos nerēdzam to, ko negribam redzēt," grīdas atklāšanas brīdī teica pagasta kultūras darba organizatore Zita Mežale.

I.Tušinska

Foto - no personīgā arhīva

Kā vērtējat jaunās partijas "Skaistā nākotne" izredzes vēlēšanās?

Viedokļi

Vai "Skaistā nākotne" domās arī par Latgali?

ANDRIS SLIŠĀNS, Upītes tautas nama vadītājs

Topošā partija "Skaistā nākotne" sevi pieteikusi ar skaistiem saukļiem, jauku manifestu, bet man, to dzirdot, nāk prātā pēdējo desmit gadu laikā jauno partiju uzstādījumi pirms katrām vēlēšanām. Apkarosim korupciju un visi dzīvosim jauki! Bet, lai to izdarītu, pirmkārt, jāizstrādā plāns, kā to realizēt, otrkārt, jāieguvēt vairākums Saeimā vai arī vadība

ielākajās Latvijas pašvaldībās. Man šķiet, ka iekļūt Saeimā ar lielu deputātu skaitu un pašvaldībās iegūt vadību jaunajai partijai ir maz izredzī. Pirmkārt, partijai ir uzstādījums, ka tā ir jaunu un progresīvu domājošu cilvēku partija, kurā darbotos jaunieši un cilvēki līdz 40 gadu vecumam. Domāju, ka Latvijā vēlētāji iedalās nevis jaunajos un vecajos, bet tādos, kuri balso par tā saucamajām latviskajām un krieviskajām partijām. Otrkārt, ja arī izdotos partijas labās ieceres un tā iekustinātu jauniešus, tas būtu ļoti labi. Šī ideja sakrit arī ar manu darbošanos, kad uzsvars darbībā jāliek uz jauniešiem un gados jauniem cilvēkiem, kuri izauģuši neatkarīgajā Latvijā, nevis okupētajā Latvijā. Kamēr Latvijā nav ieviesta elektroniskā balsošana, "Skaistajai nākotnei" no jauniešiem balsis būs grūti iegūt, jo jaunieši tagad visas attiecības un darījumus kārto ar datora, telefona un interneta starpniecību. Tomēr "Skaistā nākotne" sevi popularizēt un reklamēt iecerējusi interneta vidē dažādajos sociālajos tīklīs, ko izmanto gados jaunie vēlētāji. Treškārt, idejas autori ir atraktīvi, zinoši, jauni cilvēki, bet viņi saka, ka ir

tikai organizatori – producenti. Sak, - mēs savāksim komandu, bet paši neiesim, jo tur neko nesaprotam. Tas mani kā vēlētāju attur balsot par šo partiju, jo viens ir ļoti laba ideja, bet otrs, kas ideju realizē. Ja kādam ir ļoti laba ideja, cits to nevar realizēt tikpat labi, kā šīs idejas autors. Tomēr piekrītu viņu uzstādījumam, ka Latvija nespēs attīstīties, kamēr šeit būs liela korupcija. Latvijas politikā vajag jaunus cilvēkus, jo daļa veco tiešām ir "aizsēdējušies". Piekrītu, ka sabiedrība jāsaliедē, jo dalīšana latviešos un krievos mūs neattīsta, bet tikai bremzē. Partijas manifestā ir daudz labu ideju, bet tās dibināšanas autoriem priekšā liels darbs. Ja, piesaistot zinošus speciālistus, būs izstrādāta laba programma un pateikts, ar kādiem partneriem kopā to iespējams realizēt, domāju, "Skaistā nākotne" mūsu visu skaistās nākotnes labā kaut ko arī iegūs. Man, protams, gribētos dzīrdēt un redzēt programmu, ko jaundibināmā partija domā par Latgales un latgaliešu valodas attīstību un perspektīvu tuvākajā nākotnē.

Fakts

Latvijas Intelektuālās Attīstības fonda vadītājs un izglītības speciālists Viesturs Dūle, mūzikis Gustavs Butelis (Gustavo), režisors Aivars Čivželis un dombiedri apvienojušies partijā "Skaistā nākotne".

ju, mani dara piesardzīgu.

Simpatisē, protams, jaunās partijas dibinātāju iestāšanās par profesionālismu politikā un citās jomās. Sava amata profesionālī nepieciešami visur, tikai tad lietas var izdarīt labi un virzīt uz priekšu. Nemeklēsim vainu tikai "augšās". Sāksim no apakšas. Joma, kurā darbojos, ir specifiska, taču arī man nepieciešams, piemēram, virpotāja vai atslēdznieka pakalpojums. Bet nereti nav iespējams atrast meistarū, kas to spētu izdarīt profesionāli. Savukārt, ja man kāds pārmet, ka to vai to varēja izdarīt citādi, es atbildu: "Izdari labāk!" Izdarīt labāk nepieciešams arī jaunajai partijai, lai viņiem noticētu, lai viņi sasniegtu izvirzīto mērķi. Mans novēlējums, - lai tik viņi darbojas!

**Viedokļus uzsklausīja
Z.Logina un I.Zinkovska**

Īsumā

Pilngadības svētki Medņevā

Foto - no personīgā arhīva

25.augustā Vilakas Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā tēvs Stanislavs Pilngadības svētkos deva svētību sešiem Medņevas pagasta jauniešiem – Sintijai Pabērza, Alvim Šmitam, Ainiim Strapcānam, Sandim Matisānam, Artūram Reniņam un Mārtiņam Briediņam. Medņevas tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne pastāstīja, ka jauniešus tautas namā ieveda svētku vadītāji Rigonda Šakina un Gatis Babāns, kuri pilngadību sasniegūšos uzrunāja ar dzejas vārsmām, kā arī veltīja svētku runu: "Šodien atjaunotajā tautas namā Jaunības svētkus svin sešas burvīgas zvaigznes, kas savā dzīvē sasniegūšas nozīmīgu vecumu. Astoņpadsmit gadi – tā ir brīvības sajūta. Astoņpadsmit gadi – tas ir patīkamu mirkļu, saulainu dienu un romantisku vakaru laiks. Visbeidzot, astoņpadsmit gadi nav parasts skaitlis, bet gan tāds, kas jums, jaunieši, paredz lielāku atbildību, lauj atskatīties uz padarīto, kā arī sniedz iespēju izteikt viedokli skaļāk un drošāk."

Pilngadības svētkos jauniešus sumināja Medņevas pagasta pārvaldes vadītājs Pēteris Pravs, vecāku vārdā laba vēlējumus teica Diāna Šmite, savukārt dziedošās meitenes un klases audzinātāja Inita Raginska savus pirmos audzēkņus sveica ar dziesmu. Pasākuma noslēgumā jaunieši pie tautas nama puķu dobē atmiņai iestādīja košumkrūmus. Katrs pilngadnieks izteica savu visdedzīgāko vēlēšanos, to ierakstīja zvaigznēs un debesīs palaida ar hēliju piepildītos balonus, lai turpmākie gadi būtu zvaigžnoti un sapņiem bagāti.

Piedalies konkursā "Apleicīne2"

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki aicina piedalīties Latgales folkloras vākšanas konkursā "Apleicīne2", kas veltīts Latgales novada folkloras vācēju aktivizēšanai un rakstnieka, folkloras vācēja un pētnieka Antona Slišāna dzīveszīnas pieminēšanai. Konkursā var piedalīties jebkurš Latvijas iedzīvotājs, kurš apkopo Latgales novada folkloru un savas dzimtās vietas vai kādas citas Latgales vietas īpatnējo, lokālo folkloras klāstu. Konkursā vērtēs dalībniekus, kuri ūrījai piedāvās vismaz 5 pasakas vai 20 tautasdīzesmas, 10 garās dziesmas, 10 līdz 20 īsās folkloras vienības vai, piemēram, kādas vietas tradīciju aprakstu vērā ķēdemā apjomā. Konkurss notiks līdz šī gada 30.novembrim. Darbi jāiesniedz datorrakstā vai skaidri salasāmā rokrakstā Balvu Centrālajā bibliotēkā. Iesniedzot darbus, jānorāda sava adrese, e-pasta adrese, telefona numurs vai cita informācija, lai konkursa organizatori ar katru tā dalībnieku varētu sazināties.

Lai tik darbojas!

IVARS SAIDE, SIA "Diogens – audio" projektu vadītājs

Mani priece fakts, ka jauni cilvēki vēlas darboties - vienalga, tas ir mūzikas, politikas vai kādā citā darbības jomā. Jaunajā partijā, kā var saprast, darbosies cilvēki

līdz 40 gadu vecumam. Lai darbojas, lai tikai nebrauc projām no Latvijas! Tomēr, domājot par partijas turpmāko darbību, mani piesardzīgu dara jaunās partijas nosaukums "Skaistā nākotne". Spēcīgi teikts! Nosaukums pats pasaka priekšā, kādam jābūt partijas darbības mērķim un rezultātam. Tā ir liela uzdzīkstēšanās un atbildība. Kādā veidā šo mērķi sasniegs? Tas ir komandas darbs. Partijas dibinātāji, kuri nav profesionāli politiķi, aizbildinās, ka nebūs partijas lokomotīves un virzītāji. Šie cilvēki būsot citi, ko viņi atradīs, uzrunās un virzīs gan vēlēšanu kandidātu sarakstos, gan valdības posteņos. Bet, ja viņu izvirzītie kandidāti pievils, neattaisnos cerības, ko tad?! Tad partijas dibinātāji vainu uzvels viņiem, bet paši paliks aizkadrā. Vai tā?! Manuprāt, ja esi nācis klājā ar ideju, tad cīnies arī pats par to, parādies publiskā vidē, komentē noteikos procesus. Tāpat būs nepieciešams sadarboties ar jau esošājām partijām un politiķiem. Tas, domājot par jauno parti-

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat jaunās partijas "Skaistā nākotne" izredzes vēlēšanās?

"jauna slotā
tiri slaukā":
(0%)

nekas labāks
nebūs:
(18%)

iedzīvotāji
alkst pēc
pārmainījam:
(9%)

būs, ja ne
labāk, tad
savādāk:
(36%)

mani tas
neinteresē:
(36%)

Kopā: 39

Pie Naudaskalna ezera cīnās par uzvarām

Balvu novada Balvu pagastā sporta svētkus šogad rikoja salīdzinoši vēlāk - 1. septembrī, taču tradīcijai ir stipras saknes. Sporta diena pie Naudaskalna ezera notika jau piecpadsmito reizi!

Tā vienkop pulcēja ne tikai bērnus un jauniešus, bet arī ģimenes. Šogad kopīgi viens par otra uzvarām fanoja Pušpuru, Jefimovu, Merkulovu un citas ģimenes. Brāļi Mārtiņš un Māris Žugi piedalījās vairākos sporta veidos, atbalstot otru vēlmi pēc uzvaras. Mazais Lauris Jauntēvs tik ļoti bija sekojis lidzi olimpiādei, ka visus pārsteidza ar savām pareiza-jām atbildēm uz grūtajiem konkursa jautājumiem. Laukumi bija sagatavoti daudziem sporta veidiem - futbolam, volejbolam, florbolam, šauriņām, lekšanai ar aukliņu, bet ikviens varēja darboties arī citās aktivitātēs - uzspēlēt badmintonu, domino, cirku, dambreti, salikt puzli vai no plastilīna izveidot sporta galeriju. Uz ugunskura Ingrīda Žuga lielā katlā vārija zupu, kuru pēc medaļu, kausu un balvu saņemšanas visi nobaudīja, atzīstot par gardu jo gardu. Sporta svētku organizatorē Ināra Frolova atzina, ka viņai mīļi visi dalībnieki, jo tie iepazīti kā jauki un darboties gribosi cilvēki.

Skrējens apkārt Naudaskalna ezeram. Liels pārdzīvojums šis skrējens bija mazajam Kristoferam Pušpuram, kuram ir tikai trīs gadiņi. Lai arī tēta Aigara stiprā roka bija labs balsts, visu trasi puika veica pats. Sportiskās ģimenes mamma Ilona finišā dēliņu

samīloja, ar skājiem 'sarauj' saucieniem atbalstīja arī māsa Kintija. Trasi apkārt ezeram palīdzēja izpļaut Aldis Pokulis. Uzvarētāju gods šajā disciplinā Robertai Mūrniecei, Oskaram Martinovam un Mārim Žugam.

Trāpa mērķi un nopolna saldumus. Vecmāmiņa Svetlana Merkulova ar mazbērniem Renāru un Mareku pārsteidza jauno tiesnesi Lindiju Dubovu, jo metieni bija trāpīgi un saldumi godam nopolnīti.

"Dullā desmitnieka" dalībnieki. Lai arī uzdevumi "Dullajā desmitniekā" nebija grūti, puiši apsprieda to izpildīšanas stratēģiju.

Aktīvākais sportists. Lai arī šautriņu mešanā vīriem uzvarēja Ivars Frolovs, aktīvākais sportists svētkos bija Oskars Martinovs. Šautriņu mešanā viņam mazliet pietrūka veiksmes. Oskars ir labs basketbolists, labprāt apmeklē treniņus sporta zālē.

Kurš kuru? Olimpisko spēļu konkursa uzvarētāja Iveta Salceviča (no labās) un Kintija Pušpure cīnās par uzvaru. Iveta uz sacensībām bija atnākusi kopā ar dēliem.

Aktīvās tiesneses. Roberta Mūrniece (no kreisās) uzvarēja skrējenā apkārt Naudaskalna ezeram, bet Alīna Gromova vinnēja šautriņu mešanā. Abas jaunietes palīdzēja tiesāt sacensības.

Viri uzspēlē volejbolu. Smilšu laukumā Reivo Aleksejevs, Dainis Miezītis un Mārtiņš Žugs cīnījās pret Oskaru Martinovu un Emīlu Jauntēvu.

Sacensības sieviešu un spēļu tiesnešu komandas. Stafetē uzvarēja sieviešu komanda - Ilona Pušpure, Ginta Miezīte, Svetlana Merkulova, Natālija Merkulova, Iveta Salceviča un Elīta Gromova.

Godā piederētāls futbola bumbas žonglēšanā. Šajā sporta veidā uzvarēja Raitis Vizulis ar 99 reizēm, aiz sevis atstājot Edmundu Anču un Ralfu Frolovu.

Saruna

Arī pirmklasniekam būs garas darbdienas

Klāt septembris, un daudzās ģimenēs vakardienas rīts bija bezgala rosīgs un steidzīgs. Jāsāk pierast, ka atkal darbdienu rīti būs saspringtāki, jo vecākiem jāspēj pavadit uz skolu arī bērnus, novēlot viņiem veiksmīgu dienu un labas atzīmes. Šonedēļ, iespējams, audzēknī vēl dzīvos bezrūpīgāk, taču būs vien jāpierod pie skolu dzīves ritma.

Svētku diena ar jauku kopā pasēdēšanu vakar bija trīs dēlu mammai - balveniete INGAI KOKOREVIČAI. Ingas un Matīsa ģimenē tagad jau ir divi skolēni.

Ikdienā esat visai kupla ģimenīte - aug trīs puikas.

-Jā, kopā esam pieci cilvēki. Vecākajam dēlam Ričardam paliks 9 gadi, vidējais dēlens Markuss šoruden kļūst par skolēnu, jo sāk savas skolas gaitas, bet jaunākajam Kristeram ir trīs gadi.

Tad jau visiem kopā jādzīvo līdzi pirmklasnieka izjutām?

-Tā ir. Markusam vasaras nogale patiešām atnesa satraukumu, - puika sprieda, kā viņš ies uz skolu, ko tur darīs. Jutu, ka zēns par to daudz domā un jūtas pat satraucies. Pēdējā nedēļā bija atpūtas laiks, tad viņš uz bērnudārzu vairs negāja. Puika cilāja sapirktais mantas un mēģināja iztēloties sevi par pirmklasnieku. Markuss dārziņā ir daudz ko iemācījies. Zēns jau tekoši lasa, raksta, rēķina. Domāju, ka skolas uzdevumi grūtības nesagādās un mācības veikties. Pats viņš noskojojis jaunai dzīvei un saka, ka tagad būs liels puika, jo bērnudārza laiks paliek aiz muguras. Vecākajam puikam Ričardam mācībās veicas dažādi, viņš dažkārt ir garastāvokļa cilvēks. Ne visi mācību priekšmeti patīk un padodas vienlīdz labi, vislabāk Ričardam sokas matemātika.

Divi skolēni ģimenē, tostarp pirmklasnieks, šķiet, uzliek pienākumu rūpīgi plānot kopējo budžetu. Tā ir?

-Par skolai nepieciešamajām lietām un to iegādi domājām visu vasaru. Pirkšana sākās jau jūnijā, jo visu uzreiz abiem dēlēniem patiešām nevarētu iegādāties. Pirmajam skolas burtnīcas un piederumus sapirkām Ričardam, pēc tam jūlijā - Markusam. Pirmklasnieka vajadzībām, lai sapostos skolai, iztērējām aptuveni 60 latus, bet vēl jāiegādājas sporta tērps. Markuss uz skolu devās uzvalkā. Iepirkāmies tepat Balvos, sekoju līdzi akcijām, kas piesolīja atlaides. Kopā abu zēnu vajadzībām iztērēts ne mazāk par 100 latiem.

Vai naudas tērēšanas prasmi mācāt arī bērniem?

-Jā, viņi to apgūst. Visiem trim puikām ir kopīga krājkasite, kur viņi met santīmījus, kas paliek pāri no vecāku dotās kabatas naudas. Puikas krājkasiti patiešām netaisa vaļā un naudiņu krāj visu gadu. Pēc tam ir interesanti to atvērt un saskaitīt, cik izdevies iekrāt. Šī nauda domāta viņu tēriņiem vasārā, kad visi kopā kaut kur dodamies. Lielākais puiku iekräjums līdz šim bijis 80 latu. Vasārā braucam uz Rīgas Zooloģisko dārzu, ari Jūrmalu, kaut kur ciemos.

Jums kā mammai apkārt tikai vīrieši. Kā pati jūtāties?

-Domāju, ka labi. Vēl jau puikas pamazi, bet, kad paaugsties, būs lieliski palīgi. Jau tagad savu iespēju robežas viņi palīdz. Lielākie puikas pēc dabas ir visai ātri, kustīgi, spēj tikai viņiem sekot līdzi. Cerēju: ja ne otrs, tad vismaz trešais bērns būs meitenēte. Nekas! Brāji ir savstarpeji draudzīgi, labi sadzīvo viens ar otru. Par to arī prieks. Ričards ir visstraujākais, vienmēr kustīgs un ašs. Tagad vasārā ar draugiem taisīja šābus un izdomāja sev par prieku dažādas nodarbes. Viņam bija visgrūtāk vārdū izdomāt. Ieliķām šo stipro un spēcīgo, un puikam tas atbilst. Markuss pie sava vārda tika pēc tēta izvēles. Viņš ir nedaudz mierīgāks. Viņam patīk arī pasēdēt uz vietas un likt, piemēram, puzzles. Kristers, visjaunākais puisēns, ir visatšķirīgākais no brāļiem. ļoti mierīgs un milīgs, līdzīnās pat meitenei. Viņu vajag bieži samīlot. Par Kristera vārdu vienojāmies abi ar tēti.

Kādu izteļojāties 3. septembrī - pirmo skolas dienu?

-Man pašai tā būs agra darbdienas. Veikalui, kurā strādāju, vērsim agri vaļā, jo parasti ir daudz cilvēku, veidojas pat rinda, un visiem vajag paspēt. Tētis puikas vedis uz skolu. Pēc pulksten deviņiem viņiem pievienošos arī pati. Vakārā droši vien aiziesim uz kafejnīcu un ēdīsim saldējumu.

Vai arī pašai nāk atmiņā savi skolas gadi?

-Esmu balveniete, mācījos Balvu Amatniecības vidusskolā. Uz skolu ļoti gribas dots pirmajos gados, pēc tam - ne pārāk. Mācījos normāli, bet biju viena no klusajām klases meitenēm.

Foto - no personīgā arhīva

Visi kopā. Inga un Matīss audzina trīs dēlēnus. Daudzi brīnās, neticīgi pārjautājot, vai tiešām ārēji trauslajai sievetei jau ir trīs bērni? Inga par to priečas: "Tas ir ļoti labi! Man gribējās, lai viss ir ātri un ģimeniski. Dēlēni taču ātri izaugs, un es būšu jauna un skaista mamma viņiem. Visi kopā varēsim daudz ko labu darīt." Ingai Kokorevičai ir tikai 27 gadi. Viņa saka, - ja vien prot izplānot laiku, var paspēt visu, arī uz balli vai koncertu ar vīru aiziet un atpūsties. Protams, par to paldies jāsaka vecmammai, kura uzņemas mazbērnu pieskatīšanu.

Vislabāk padevās zīmēšana, krievu valoda, kas mums ģimenē bija otrā sarunvaloda, patika rakstīt domrakstus, lasīt dzeju.

Noprotams, ka esat ļoti aizņemta māmiņa. Vai tomēr atrodat laiku ieskatīties arī skolnieka mājas darbos?

-Vecākais dēls parasti pēc stundām mācījās dienas grupā. Cik paspēja, tik tur izmācījās, taču pēc vakariņām bija laiks sagatavot visu pārējo. Un es arī pieskatīju, lai ir salikts viss vajadzīgais skolai. Tagad būs jau divi skolēni. Markuss ceļu uz skolu sen zina, jo staigāja kopā ar brāli. Arī viņš pēc stundām paliks grupā un mācīsies, jo mums, vecākiem, taču jāstrādā. Pēc grupas, iespējams, nāks pie manis uz darbu vai arī pie vecmammas. Markusam arī būs garas darbdienas, jo viņš vēl apmeklēs mākslas skolu. Puika, šķiet, ir visai talantīgs, ļoti cītīgi, akurāti zīmē un krāso.

Pastāstiet par sevi - ko ikdienā darāt?

-Strādājam abi ar vīru. Pati esmu veikala "Rūžeņa" pārdevēja- floriste. Mani apmierina šis darbs, zinot, ka Balvi nav pilsēta, kur ir pietiekama darbavietu izvēle. Sākotnēji pastrādāt veikalā mani uzaicināja draudzene. Iepatīkās. Darbs nav grūts, darba laiku varu pieskaņot bērnu vajadzībām - aizvest uz dārziņu, palaist uz skolu. Arī floristika padodas. Kādreiz gatavoju vainagus, bet tagad savu izdomu varu pielietot dažādu pušķu darināšanā. Darbs ir daudzveidīgs un interesants. Nesen, piemēram, kliente vēlējās saņemt "raganu slotīņas", izveidotās no ziediem. Iepriekš tāds pasūtījums nebija bijis, vajadzēja domāt, ko un kā darīt. Priecīgs notikums parasti ir kāzu pušķi. Kādus tos veidot un kādus ziedus izvēlēties, - tas iepriekš nav izstāstāms. Vien, paskatoties uz konkretiem ziediem, redzu un saprotu, ko izvēlēties un likt kopā, lai pušķis izdots. Arī klienti nereti atzīst, ka labāk būtu bijis palauties uz mūsu - pārdevēju izvēli, nekā mēģināt kompozīciju izvēlēties pēc pašu ieskata.

Runājāt par ziediem. Vai arī pati tos audzējat?

-Dārzs mums ir, taču laika ziedu audzēšanai gan man nav. Tas mums vairāk ir sakņu dārzs, kur izaug dārzeni ģimenēs vajadzībām.

Pie reizes pastāstiet par dzīvesdraugu. Vai ilgi esat kopā?

-Pirmajā septembrī palika deviņi gadi, kopš pārnācām uz jauno četrīstabu dzīvokli Balvos un sākām dzīvot kopā ar Mātīsu. Viņš strādā uzņēmumā "Balvu Enerģija", kurina, lai pilsētai saražotu siltumu. Tagad viņi gatavojas jaunajai apkures sezonai un, kad tā sāksies, strādās maiņu darbu. Tētim ar puikām patīk doties zvejā, uz mežu ogās vai sēnēs, kaut kur aizbraukt paciemoties. Žēl, ka šovasar bija tik īsa peldēšanās sezona. Visiem kopā patīk apmeklēt arī koncertus.

Ko Jūs labprāt darītu tad, kad būtu laiks tikai sev?

-Pat grūti atbildēt. Manas dienas ir tā izplānotas un aizņemtas, ka nekādi hobiji tur nav paredzēti. Man patīk, piemēram, māju kārtot. Pirms skolas darījām to kopā ar Ričardu, kurš sakārtoja vecās grāmatas. Skolēniem sākas jauns

Balvu novada domē

23.augusta ārkārtas sēdes lēmumi

Atsakās no bezmantinieka dzīvokļa

Deputāti nolēma nepārņemt no VAS "Privatizācijas aģentūra" Balvu novada pašvaldības īpašumā par bezmantinieka mantu atzīto dzīvokli Daugavpils ielā 41 - 47, Balvos, jo dzīvoklim ir liels parāds un budžetā nav brīvu līdzekļu.

Zemes vienībai piešķir adresi

Deputāti nolēma Raimonda Celmiņa zemes vienībai un uz tās esošajām ēkām Balvu pagastā piešķirt adresi: "Kiči", Balvu pagasts, Balvu novads.

Piedalīties projektu iesniegumu konkursā

Nolēma piedalīties projektu iesniegumu konkursā ar projektu "Tikla veidošana, lai veicinātu pieredzes un labās prakses apmaiņu starp Balvu novada pašvaldību Latvijā, Kupišķu rajona pašvaldību Lietuvā, Pilvas pilsētas pašvaldību Igaunijā un Vegerzevas pašvaldību Polijā". Projekta atbalsta gadījumā nodrošinās līdzfinansējumu 30% apmērā jeb EUR 13 286 00 (ekvivalenti Ls 9 337,45) no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām – EUR 44 286 (ekvivalenti Ls 31 124,38). Projekta līdzfinansējuma un priekšfinansējuma nodrošināšanai nems kredītu Valsts kasē.

S.Karavočika

Īsumā

Tiekas pēc vasaras brīvlaika

Jaunā mācību gada pirmajā dienā - 3. septembrī - uz savu pirmo tikšanos Balvu Bērnu un jauniešu centrā ieradās aktīvo Balvu jauniešu grupa "Kalmārs". Jaunieši sprieda par tuvākajiem nākotnes plāniem un iespēju dibināt nevalstisko organizāciju ar nosaukumu "Kalmārs", kā arī gatavoja pārsteigumu jaunajai centra direktorei Olitai Losevai.

Aicina uz Atvēro durvju dienu

5.septembrī no pulksten 15 līdz 18 Balvu Bērnu un jauniešu centra darbinieki laipni aicina Balvu jauniešus uz Atvēro durvju dienu, kuras laikā viji varēs iepazīties ar centra piedāvātajām iespējām, kā arī aizpildīt anketas, kurās izteikt savas vēlmes.

Sveic Aristoteli

Nedēļas nogalē Aristoteļa svētkus svinēja Latvijas Universitātes studenti. Pirmo reizi Aristoteļa sveicēju vidū bija arī bijusi Viļakas Valsts ģimnāzijas absolvente Rigonda Šakina. Gatavošanās svētkiem sagādāja daudz savīnojošu brīžu topošajiem studentiem. "Pulcēšanās, saukļu, deju, kustību un dziesmu iemēģināšana - tā bija tikai neliela daļa no darbībām, ko pirmkursniekiem mācīja Pirmsaristoteļa svētkos fakultātē. Tā bija kā iesildīšanās, lai grandiozajos Aristoteļa svētkos savu fakultāti varētu pārstāvēt godam," pieredzē dalās pirmkursniece Rigonda. Viņa stāsta, ka Aristoteļa svētki šogad aizvadīti pacilātā un patriotiskā gaisotnē. "Daliņieki pulcējās Doma laukumā, no kurienes, rektora, dekanu un citu studentu runu mudināti, devās svētku gājienā, svinīgi nesot savas fakultātes karogu un lāpas. Gājienā noslēgumā pie Latvijas Universitātes ēkas dalīnieki vēl pēdējo reizi centās izkliedz savas fakultātes vārdu. Desmitos vakarā sākās balle LU Lielajā aulā. Par godu mums šogad uzstājās grupas "Pērkons", "Bermudu divstūris" un daudzas citas. Lieki piebilst, ka izturīgākie studenti ballējās līdz pat pieciem no rīta, bet drosmīgākie uzreiz pēc ballites devās uz lekcijām," stāsta Rigonda, piebilstot, ka emocijas un gaisotne pasākumā bija fantastiska. "Tas noteikti būs arī nākamā gada gaidītākais pasākums!" apgalvo pirmkursniece.

Piedalās "Vosorušanā"

No 21. līdz 24. augustam Rogovkā notikušajā vasaras nometnē – kursos "Vosorušana", apgūstot jaunas zināšanas, pēdējās vasaras dienas pavadīja 30 skolotāji, kuru vidū bija arī pedagoģi no Balviem, Rugājiem, Baltinavas un Viļakas. Viņi apguva neformālās izglītības programmu "Latgales kulturmantojuma apguve skolā". Ar latgaliešu valodu internetā, 16. – 18. gadsimta Latgales vēstures pasniegšanas problēmām pamatskolās, latgaliešu rakstu valodu un literatūru, kā arī latgaliešu rakstu valodas un literatūras standartu un programmu projektiem, latgaliešu folkloru, vietvārdiem, latgaliešu identitāti un etnomenalitāti nometnes dalībniekus iepazīstināja Rēzeknes Augstskolas un Latvijas Universitātes mācību spēki Ilga Šuplinska, Angelika Juško – Štekele, Ilze Sperga, Lidijs Leikuma un citi. Radošās darbnīcas vadīja pedagoģi Ineta Melne, Liga Rundāne un Maija Gailuma. Nometnes dalībniekus priecēja Baltinavas teātra "Palādas" izrāde, tikšanās ar Annu Rancāni, Valentīnu Lukaševicu, Lipdrūvi, Gunti Rasimu un citiem ievērojamiem latgaliešiem.

Izviza zirga pajūgā

Foto - I.Tušinska

Vakar svinīgajā mācību gada atklāšanas pasākumā Balvu Valsts ģimnāzijas jaunos skolotājus vizināja zirga pajūgā. Jautāsiet, - kāpēc izvēlēts tieši šāds transporta veids? Izrādās, tam ir loģisks izsakaidrojums. Kļūstot par Mammadaba vēstniecību, Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs apņēmies dzīvot *zagli*, tātad arī transportam, kurā pārvietojas skolēni un skolotāji, jābūt ekoloģiskam!

Pieredze

Sapņo par basketbolista karjeru

Nu jau trīs gadus bijušais Balvu Amatniecības vidusskolas audzēknis DEIVIDS KRAVALIS dzīvo un mācās Lielbritānijas pilsētā Dērbijā (Derby). 17-gadīgais puisis atzīst, - lai arī mācību gads Anglijā ir daudz garāks nekā Latvijā, tas ir mazāk *saspringts* un piemērots skolēniem ar dažādu spēju līmeni. Svešā zeme puism pavērusi iespējas pilnveidoties arī kā sportistam, jo Deivida lielais sapnis ir kādreiz kļūt par profesionālu basketbolistu.

Deivids ir viens no daudzajiem latviešu bērniem, kuru vecāki savulaik devušies darba meklējumos uz ārzemēm. "Mamma uz Angliju pārcēlās aptuveni pirms 6 vai 7 gadiem. Kādu laiku dzīvoju kopā ar vecmāmiņu, līdz kopīgi nolēmām, ka man jāpārceļas uz dzīvi Lielbritānijā, jo tur tomēr ir lielākas iespējas iegūt labu izglītību," atminās par dzivesvietas maiņu, kas notika pirms trim gadiem, dalās puisis.

Lai gan angļu valodas zināšanas, pārceļoties uz britu salām, jauneklim bija diezgan labas, jo viņš cītīgi mācījās skolā, kā arī katru vasaru apciemoja ārzemēs strādājošo mammu, pirmais laiks angļu skolā nebija viegls. "Mazliet galvassāpes radīja tas, ka visu dienu jārunā angļiski, arī draugu sākumā nebija," atceras Deivids. Tomēr adaptācijas periods izrādījās samērā iss, jo iejusties palidzēja basketbols.

Lielbritānijā skolā mācīties vieglāk

Pēc diviem gadiem Deivids, klausot basketbola komandas trenera ieteikumam, nomainīja skolu un šobrīd mācās *Noel – baker language and community school*, kas paver plašākas iespējas nākotnē iestāties universitātē un veidot basketbolista karjeru.

Lielbritānijas izglītības sistēma atšķiras no mūsējās, tādēļ sākumskolas izglītību (Latvijā - 9 klases) tur iegūst, pabeidzot 11. klasi. Deivids atzīst, ka mācīties Anglijā ir vieglāk nekā Latvijā, jo, lai gan mācību gads britu salās ir garāks, nekā pie mums (Deivids zināšanas skolā apgūst no 10. septembra līdz 23. jūlijam), mācību vielas apguve nav tik *saspringta*. "Mācību gada laikā ir vairāk brīvdienu. Pēc aptuveni 6 mācību nedēļām - nedēļu atpūšamies. Vienu vielu apgūstam aptuveni divus mēnešus. Var mācīties ātri un atlikušo laiku atpūsties, bet var visu apgūt pamazām. Šī sistēma ļauj apgūt vielu vienlīdz labi gan ļoti spējīgiem, gan mazāk spējīgiem skolēniem," uzskaata puisis.

Jaunajā skolā Deivids pavadis vēl divus gadus. Kaut gan oficiāli šis ir viņa pēdējais mācību gads, puisis nolēmis parņemt papildus gadu, kura laikā apgūs vēl dažus mācību priekšmetus, kā arī varēs labāk sagatavoties basketbolista karjerai.

Basketbolu iemīl Balvos

Trenēties basketbola komandā Deivids sāka jau Balvu Sporta skolā pie trenera Arņa Voikas. Apspriežot puiša pārcešanos uz jauno mītnes zemi, Deivids izteica vēlēšanos turpināt trenēties

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Zem groza. 1 metru 90 centimetrus garais Deivids (attēlā ar bumbu) komandā spēlē kā *guard/small forward* jeb aizsargs/mazais uzbrucējs. Viņš ir universāls spēlētājs. "Varu visu, ja vajag – iemest grozu, vadīt saspēli, segt garos spēlētājus," apgalvo basketbolists.

basketbolā. Tādēļ pirmais, ko viņš darīja, ieradies Dērbijā – uzmeklēja basketbola klubu "Derby Trailblazers". Jau nākamajā dienā puisi no Latvijas aicināja uz pirmo treniņu. "Sākumā mazliet uztraucos, kā sapratišu visu, ko man liek darīt, tādēļ turējos laukuma aizmugurē," atceras jaunietis.

Jāpiezīmē, ka Lielbritānijā basketbols, salīdzinot ar citām komandu spēlēm, piemēram, futbolu un regbiju, nav sevišķi populārs. "Neraugoties uz to, pirmais iespaids bija, ka tur ir ļoti labi trenēti basketbolisti. Līmenis ir ļoti augsts," apgalvo jaunietis. Valstī ir vairākas basketbola līgas, sākot ar "Under 14", "Under 15", "Under 16", "Under 17" un "Under 18", kurās sacenšas skolēni, beidzot ar "Divīziju ceturto", "Divīziju trešo" un "Divīziju pirmo". Tālāk seko augstākā Britu Basketbola liga (BBL), kurā spēlē profesionāli sportisti.

Deivids atklāj, ka šajā sezonā spēlēs divās komandās – "Derby Trailblazers academy" un "Derby Trailblazers Divīzija ceturtā". Viņa mērķis ir kādreiz kļūt par profesionālu basketbolistu. "Nezinu, vai izdosies, bet mēģināšu," apgalvo puisis. Visa viņa dzīve aizjūras zemē, nevis pakļauta šim mērķim. Sezonas laikā

gandrīz katra nedēļas nogale aizrit, piedaloties basketbola spēlēs. Nereti sacensības notiek arī nedēļas vidū. Arī visu brīvo laiku puisis veltī treniņiem. "Trenējos ne tikai kopā ar komandu, bet arī individuāli," stāsta bijušais balvenietis. Panākumi neizpaliek. Pērnajā sezonā "Under 18" komanda, kuras kapteinis viņš bija, kļuva par Mazās līgas uzvarētājiem, savukārt Nacionālajā līgā Deivida komanda tika līdz otram raundam izslēgšanas spēlēs.

Kaut gan Deividam ir daudz draugu un viņš labi saprotas ar saviem vienaudzējiem, puisis neaizraujas ar klubu apmeklēšanu un jauniešu *tusiņiem*. "Brīvajos brīžos labāk atpūšos un uzturu savu ķermenī labā formā," apgalvo jaunietis.

Savu dzimto pusi Deivids apmeklē samērā reti. Biežāk tas notiek vasaras brīvlaikā. Uz jautājumu: "Vai pietrūkst Latvijas?" jaunietis atbild: "Pietrūkst Latvijas plašumu, jo Anglijā viss ir it kā saspiests – viena apdzīvota vieta līdzās otrai." Deivids skumst arī pēc savas draudzenes, kura dzīvo un mācās Tilžā, kā arī abām vecmāmiņām, brālēniem un māsīcām. Par spīti tam savu nākotni puisis saskata tālājā aizjūras zemē, nevis Latvijā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Nodarbinātība

Pārrunā sadarbības jautājumus

28.augustā Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Balvu filiālē notika seminārs "Nodarbinātības valsts aģentūras un sabiedrisko organizāciju sadarbība nodarbinātības veicināšanā".

Atklājot semināru, NVA Balvu filiāles vadītāja Sandra Kindzule akcentēja nevalstiskā sektora lomu un nozīmi sabiedrībā. Viņa uzsvēra, ka, zinot to, ka nevalstiskās organizācijas sniedz cilvēkiem iespējas uzlabot savu un citu sabiedrības locekļu dzīves kvalitāti, profesionāli pašapliecināties un augt personībām, jo īpaši svarīgi veidot saikni starp NVA un nevalstisko sektoru tādās ekonomiski un sociāli smagas problēmas risināšanā kā bezdarbs.

Semināra sākumā S.Kindzule raksturoja bezdarba situāciju un problēmas NVA Balvu filiāles teritorijā. Viņa klātesošajiem atgādināja, ka NVA misija ir būt par partneri darba devējam un darba ķēmējam, veicinot bezdarba samazināšanu un nodarbinātības uzlabošanu valstī. Bezdarba līmenis Latgales reģionā augusta sākumā bija 22,5% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (valstī - 11,6%). Par darba devēju sadarbību ar NVA Balvu filiāli liecina, piemēram, reģistrētās brīvās darbavietas. Pagājušajā gadā Balvu filiālē tās bija 326 no 148 darba devējiem. 2011.gadā darbā iekārtojās 906 bezdarbnieki. Pieprasītākās vakances pagājušajā gadā bija šādās profesijās: mazumtirdzniecības veikala pārdevējs, apkures/krašķu kurinātājs, palīgstrādnieks, apkopējs, kokapstrādes operators. No 2983 gada sākumā Balvu filiālē reģistrētajiem bezdarbniekiem 49% bija sievietes, 61% no bezdarbnieku kopskaita - ilgstošie bezdarbnieki, 49% - bezdarbnieki vecumā no 45 līdz 60 gadiem, 11% no bezdarbnieku kopskaita - jaunieši. Tikai 42% bezdarbnieku ir profesionālā vai augstākā izglītība, pārējiem - zemāka par pamatizglītību, pamatizglītība vai vispārējā vidējā izglītība. Darba devējiem bieži vien, kā zināms, meklējot darbiniekus, rodas problēmas pretendētu izvēlē, jo bezdarbniekiem dažkārt zaudētas profesionālās prasmes, radušās dažādas atkarības problēmas, aizmirstas higienas iemaņas. "Bezdarbs ir smaga sociāla problēma, kas saistīta ar jautājumiem par noziedzību, alkoholismu, iedzīvotāju veselības stāvokļa pasliktināšanos, izglītības līmeņa pazemināšanos un citām grūti risināmām problēmām," atzina S.Kindzule.

Apmāca bezdarbniekus

NVA organizē un finansiāli atbalsta darba devējam nepieciešamo speciālistu apmācīšanu. Darba devējs izvēlas apmācību programmu, kurā nepieciešams apmācīt bezdarbnieku, savukārt NVA nodrošina apmācības līdz 8 mēnešiem un izmaksā bezdarbniekiem stipendiju (Ls 70). Kas jādara darba devējam? NVA filiāle viņam jāiesniedz pieprasījums apmācības organizēšanai, jāpiedalās bezdarbnieku atlasē, jāslēdz līgums ar NVA par atbilstošās mācību programmas organizēšanu. Beidzoties apmācībām, darba devējam ir pienākums pieņemt darbā bezdarbnieku vismaz uz 6 mēnešiem, nodarbinot viņu attiecīgajā profesijā.

Foto - A.Socka

Iepazīstina ar NVA piedāvātajiem pakalpojumiem. Koordinējošā eksperte Tatjana Kairiša (attēlā), stāstot par subsidēto nodarbinātību, atzina, ka tajā iesaista nelabvēlīgākā situācijā esošos darbiniekus un bezdarbniekus ar invaliditāti.

2011.gadā valstī apmācībā (apsardzes darbs, projektu vadišana, lokmetnātājs, SPA meistars u.c.) pēc darba devēja pieprasījuma bija iesaistīti 82 bezdarbnieki. "Vienu no problēmām ir tā, ka darba devēji bieži paši izvēlas meklēt sev nepieciešamo darbinieku. Kad tas neizdodas, viņi nāk uz NVA, lai reģistrētu vakanci. Sadarbībai ar darba devējiem jābūt ilgstošai un stabilai. Ja darba devējs zina, ka viņam, piemēram, vasarā būs vajadzīgi metinātāji, NVA par to ir jāinformē laikus, nevis pirms darbu sākšanas. Nereti ir tā, ka mums nav informācijas par to, ka kādam darba devējam vajadzīgs metinātājs vai citas profesijas pārstāvis. Kvalitatīva darba tirgus attīstībā visām iesaistītajām pušēm būtu aktīvi jāsadarbojas. Esam pieradusi mētāties ar frāzem, ka bezdarbnieki ir slinki, ka nav, kas strādā. Ir dažādi, taču bieži vien lietas mēdzam vispārināt," atzina S.Kindzule. Viņa uzsvēra, ka darba devēju ziņā ir tas, kuru darbinieku izvēlēties. Ja datu bāzē nav atbilstoša darbinieka ar vajadzīgo izglītību, NVA piedāvā apmācības pēc darba devēja pieprasījuma. Šo iespēju mūsu filiālē nav izmantojis neviens darba devējs!

Strādā pašvaldībās

Šogad mūsu četros novados jeb NVA Balvu filiāles pārraudzībā esošajās pašvaldībās aktivitātēs "Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās" izveidotas 287 darbavietas (Balvu novadā - 154, Viljakas - 78, Rugāju - 31, Baltinavas - 24). 2011.gadā līdzīgā pasākumā "Darba praktizēšana pašvaldībās ar stipendiju" izveidotas 963 darbavietas. NVA Balvu filiāles vadītāja atzina, ka šie cilvēki, lai arī reizēm pelti, ka maz un slīkti strādā, tomēr ar savu darbu daudz darījuši mūsu pašvaldību teritoriju sakopšanas un labiekārtīšanas, kā arī citos darbos. S.Kindzule atgādināja Voltēra atziņu, sakot, ka darbs mūs atbrīvo no trim ļaunumiem: garlaicības, netikuma un trūkuma.

Seminārā par NVA piedāvātajiem pakalpojumiem darba devējiem (tajā skaitā arī biedrībām un nodibinājumiem) stāstīja NVA Balvu filiāles projektu koordinējošie eksperti, pieredzes apmaiņa par dalību aktīvajā nodarbinātības pasākumā "Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam" daļījās dažādu

Fotomirkli

Paaudzēs saglabāts mantojums

Komisijas pārstāvji, kuri šovasar vairākas dienas brauca ciemos pie Rugāju novada sakoptāko māju īpašniekiem, ievēroja, ka vairākās sētās ir ne tikai mājīgi iekārtoti pagalms, iestādītas krāšņas puķes, glīti nopļauts mauriņš, bet izveidota arī brīnišķa lauku ainava ar dažādiem senātīguma elementiem. Priekšmeti, ko ciemiņi aplūkoja, liecina par māju saimnieku dzimtas un valsts saknēm, par vairākās paaudzēs saglabāto mantojumu. "Katrā lauku mājā guvām pozitīvas emocijas, sajutām māju saimnieku dvēseles bagātību un skaistumu. Vairākas nedēļas dzīvoju ar prieku sirdī, ko deva šo māju apciemojums, sastaptie un iepazītie cilvēki," atzina konkursa komisijas locekle Elita Leone.

Foto - no personīgā arhīva

Ļauj ienākt veiksmei. Ineses Dūres īpašumā "Cirtums" pie daudzām ēku durvīm piestiprināti zirgu pakavi, kas simbolizē veiksmi un laimes ienākšanu mājās.

Foto - no personīgā arhīva

Senie darbariki. Pētera Jermacāna īpašumā "Liepiņas" pie saimniecības ēku durvīm redzami darbariki. Šķiet, tie simbolizē saimnieku čaklumu un darba vērtības apzināšanos.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Uzrunā māla darinājumi. Irēnas un Gunāra Svikļu īpašumā "Ādmīni" par latviešu pamatīgumu liecina ne tikai saglabātā un iekoptā māja, bet arī redzamie māla traukas.

Īsumā

Latvijā sāk apmaksāt mākslīgās apaugļošanas procedūras

Ar 1.septembri par valsts līdzekļiem tiks apmaksātas medicīniskās apaugļošanas procedūras sievietēm līdz 37 gadu vecumam ieskaitot. Lai saņemtu valsts apmaksātas medicīniskās apaugļošanas procedūras, pacientam vispirms jāveic izmeklējumi, lai noteiktu neauglības iemeslus un apstiprinātu diagnozi. Ieviešot šādu valsts apmaksātu programmu, mērķis ir palielināt dzimstību par 3%, kā tas ir Igaunijā.

Ja pacientam uzstādīta diagnoze "neauglība", viņš varēs vērsties iestādēs, ar kurām NVD būs noslēdzis līgumu par valsts apmaksātu medicīniskās apaugļošanas procedūru veikšanu, un pieteikties konsultācijai pie speciālista, kurš var noteikt attiecīgā pakalpojuma saņemšanu.

Neauglības diagnosticēšanai sievietēm var tikt veikta ginekoloģiska izmeklēšana; seksuāli transmisīvo infekciju izmeklēšana; hormonālā izmeklēšana; ultrasonogrāfiskā izmeklēšana; olvadu caurlaidības noteikšana. Neauglības noteikšanai vīriešiem var tikt veikta seksuāli transmisīvo infekciju izmeklēšana un spermogramma. Ārsts nosaka, vai pietiek tikai ar diagnosticējošiem izmeklējumiem sievietei, vai papildus nepieciešams veikt arī izmeklējumus vīrietim.

Lai saņemtu valsts apmaksātas ginekologa un urologa konsultācijas un diagnostikos izmeklējumus, pacientam jāvēršas pie ginekologa vai urologa, kuram ir ligumatičības ar NVD.

Azerbaidžānas ārsti ciemojas Balvos

Pieredzes apmaiņas vizītē Balvus apmeklēja ārsti no Azerbaidžānas. Sākums šai sadarbībai meklējams pirms vairākiem gadiem, kad Balvu ģimenes ārste Liga Kozlovska, būdama Pasaules veselības organizācijas eksperte, viesojās Azerbaidžānā un vadīja reproduktīvās veselības seminārus šis valsts ģimenes ārstiem, feldšeriem un ginekologiem.

Sekoja Azerbaidžānas Veselības ministrijas lūgums organizēt pieredzes apmaiņas semināru viļņu lauku ģimenes ārstiem Latvijas ārstu praksēs. Projekta ietvaros Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijas ģimenes ārsti aizvadītajā nedēļā uzņēma tālos ciemiņus un stāstīja par sava darba pieredzi Latvijā. Viesi iepazinās arī ar pašvaldības sociālajiem dienestiem. Balvos ciemiņi apmeklēja vairāku ģimenes ārstu prakses. Balvus viesiem prezentēja kā Latgales reģionu.

Azerbaidžānā ģimenes medicīna, kā atzīst L.Kozlovska, ir pašos pirmsākumos, tādēļ viņi mācās un vēro citu pieredzi, lai zinātu šīs jomas plusus un mīnusus. "Labāk ir mācīties no citu, nevis savām kļūdām, tādēļ, atklājot sava darba pieredzi, ģimenes ārstu darbu vērtējām kritiski. Vēlme ir, lai Azerbaidžānas kolēgi neuzskāpē uz tiem pašiem grābekļiem, uz kuriem savulaik uzskāpām mēs," atzīst L.Kozlovska. Protams, ārstu darbā ir arī daudz pozitīvā, un par to arī runā un izrāda Latvijas ģimenes ārsti, iepazīstinot ar darbu savās prakses.

Balvu novada domē

23.augusta ārkārtas sēdes lēmumi

Atbalsta dalību projektā

Atbalstīja Balvu novada pašvaldības dalību Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta "Saglabāt, lai nepazaudētu – kultūrvēsturiskā mantojuma aizsargāšana". Nolēma nodrošināt pašvaldības līdzfinansējumu 5% apmērā no projekta attiecīnāmajām izmaksām, kā arī segt projekta neattiecīnāmos izdevumus un nodrošināt projekta priekšfinansējuma daļu. Projekta līdzfinansējuma, priekšfinansējuma un neattiecīnāmās izmaksas segs no Balvu novada pašvaldības 2013. un 2014.gada budžeta.

Precīzē indikatīvās izmaksas

Noteica, ka Balvu novada attīstības programmas investīciju plānā projekta "Balvu Valsts ģimnāzijas ēkas siltināšana" kopējā indikatīvā summa ir Ls 925 000 – tai skaitā Balvu novada pašvaldības budžeta līdzekļi – Ls 225 633,17, Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums Ls 675524,60 un valsts budžeta dotācijas apmērs – Ls 23842,23. Deputāti nolēma nodrošināt budžeta līdzfinansējumu projekta idejas "Balvu Valsts ģimnāzijas kompleksa rekonstrukcija" atbalsta gadījumā un uzņemties projekta idejā "Balvu Valsts ģimnāzijas kompleksa rekonstrukcija" plānotās saistības.

S.Karavočika

Zini un izmanto

Stingrs un pareizs mugurkauls – visas dzīves balsts

Vai nav zināms - veselības problēmas cilvēkus nešķiro. Šķiet, tikai retais nebūs uz paša ādas izjutis, ko nozīmē kaulu, locītavu vai muguras sāpes. Savu reizi ar tām cīnās arī paši dakteri. Nav ko slēpt - pacienti juta līdzi dakterei ĀRIJAI BARANOVSĀKAI un jutās pārsteigti un iepriecināti, cik ātri viņa pēc operācijas atsāka darbu.

Aicināju dakteri dalīties ārstēšanās pieredzē, pie reizes neskopojoties ar padomiem un ieteikumiem, kas var noderēt ikviens no mums. Veiksmīga pieredze taču iedomās un vairo ticību mūsdienu medicīnas panākumiem!

Ko liecina Jūsu kā ģimenes ārste pieredze - vai tiešām muguras kaites iet tikai plašumā?

-Viss sākas agrā bērnībā, mazulim piedzimstot, kad vajadzētu būt pareizi veidotai un stingrai muguriņai. Pirmais dzīves gads ir ļoti svarīgs bērna attīstībā. Taču kaulu sistēmas attīstību var ietekmēt problēmas jau grūtniečības laikā, pēc tam var gadīties dzemībū traumas. Svarīgas ir arī pareizi veidotās pēdiņas. Tiklīdz mugurkaula attīstība jebkādā veidā ir traucēta, tas atstāj iespaidu uz visu tālāko mūžu. Tagad klāt nākusi vēl viena būtiska problēma – mazkustīgums. Tas ir bezgala skumjš faktijs, ja trīs gadu vecumā bērns prot ieslēgt sev multenes datorā, sēž un skatās. Bērniem jābūt iespējami kustīgākiem un jāatrodas svaigā gaisā, nevis otrādi. Un tad seko vēl viena problēma – tuklums, kas ir arī nepareizas barošanas un saldumu lietošanas rezultāts. Liekais svars bērniem liedz būt aktīviem un sportiskiem. Skolas laikā nēsā pārāk smagas somas, kas velk muguru atpakaļ. Tā viss krājas, krājas, līdz cilvēkam rodas locītavu un muguras slimības. Ar pieaugušajiem arī tagad līdzīgi – mēs, tostarp es pati, savas darbdienas atsēžam, esam ļoti mazkustīgi un jūtāmies slīkti.

Ārstu adresē izskan pārmetumi, ka viņi pārāk bieži skolēniem izraksta atbrīvojumus no sporta stundām.

-Ārsti noteikti gribētu, lai skolēni kustas pēc iespējas vairāk, taču problēma slēpjās citur. Mājās skolēni ar fiziskām aktivitātēm nenodarbojas un, aizgājuši uz sporta stundām, nesagatavoti, izjūt veselības problēmas. Skolās, uzskatu, vajadzētu kārtīgu fiziklūru, vingrošanu, kas stabilizētu audzēķu stāju, bet noteik citādi – pedagoģi priekšroku dod rādītājiem un liek atzīmes, kas daudzus skolēnus neapmierina. Tā gan ir atsevišķas tēmas saruna.

Ko Jūs kā ārste sakāt pacientiem, kuri sūdzas par muguras sāpēm?

-Tā arī saku – vispirms pašam kaut kas jādara sevis labā. Izklausīsies jocīgi, bet daudziem muguras sāpes rodas

emocionālā stresa rezultātā. Tā patiešām ir, jo uz stresu pirmā reagē organisma vājākā vieta. Katram cilvēkam neizbēgami novecošanās rezultātā rodas ķermeņa izmaiņas. Trauma vai lūzumi – tā ir cita lieta, taču ir pacienti ar slīktu pašsajūtu, kuriem objektīvi izmeklējumos neko neatrod. Pasaules prakse pierādījusi, ka šādos gadījumos nevar iztikt bez psihoterapijas. Būtībā jābūt kompleksai pieejai, kā mums mācīja un rādīja muguras problēmām veltītā skolas nodarbībās: ir neurologa konsultācijas, tad nodarbības pie psihoterapeita un trešā daļa – ārstnieciskā fiziklūra.

Muguras sāpes un kustību traucējumi var pārvērsties ļoti nopietnā problēmā, kad neizbēgama operācija. Jums pašai arī tā bija?

-Man ar muguru bija tiesī tāpat, kā daudziem citiem. Veselības traucējumi bērnībā, nepareiza fiziska slodze un liekais svars, kas ļoti ietekmē locītavas un muguru. Bet saasinājums radās pēc nopietna kritiena. Neizbēgami bija vajadzīga endoprotezēšana, kas notika šovasar, kā rezultātā organismā tiku pie jaunas detājas.

Pacienti ievēroja Jūs ļoti ātri atsākam darbu. Ar ko tā aizskaidrojams?

-Pēc operācijas it kā jāpaiet pusgadam. Centos vingrot, kustīties, iespējami ātrāk tikt uz darbu, jo, godīgi sakot, tagad nevar atļauties ilgi s l i m o t . Pamatvingrojumus cenšos kārtīgi izpildīt, tie man aizņem minūtes četrdesmit. Būtībā jau gadus trīs pirms tam braucu uz Rīgu pie fizioterapeitiem un vingroju. Vingrojumus biju apguvusi un zināju.

Vai baidījaties no operācijas?

-Nezinu, kāpēc, bet baiļu nebija. Tuvinieki gan teica, ka todien esot bijusi satraukta. Zināju, ka nav citu iespēju, jo kļūs tikai slīktāk un sāpes pieņemsies spēkā. Uz operāciju gaidīju rindā, bet pēc konsilijs lēmuma mani ielika ārpuskārtas rindā, jo izmeklējumi uzrādīja ļoti nopietnas problēmas. Savu kārtu operācijai sagaidīju vēl pēc trīs mēnešiem. Man bija paļāvība uz speciālistiem, biju dzirdējusi atsauksmes, ka dakteris Stradiņš ir fantastisks savā jomā, un jutos droša. Cepuri nost visai Madonas slimnīcā. To neizjutu tikai es, būdama daktere, kā varbūt gribētos domāt. Blakus palātā gulēja cita paciente gados, un arī viņai bija tāda pati aprūpe. Jau otrā dienā ar piepalīdzēšanu bija jāceļas kājās un jākustas. Legulēties nedrīkst, lai neveidotatos trombi.

Pati operācija ilga aptuveni stundu. Pēc tās pacientam uz dienu ievieto intensīvā terapijā, jo tādi ir noteikumi. Vispārējā narkozē tagad vairs neoperē.

Atsāpina ķermeņa lejasdaļu un arī vēnā ielaiž zāles, lai pacients nedzirdētu, kas notiek operācijas laikā. Būtībā neko neatceros.

Kas Jums palīdzēja atgūt kustīgumu?

-Pirmkārt, pašam jāsaņemas un jāgrib kustīties un vingrot. Taču Madonā ir fantastiska fizioterapeite. Viņa nāca pie visiem pacientiem, uzrunāja un mācīja, ko un kā vajag darīt, lai ātrāk atgūtu veselību. Jauka, zinoša un prasīga speciāliste. Sākumā staigājām ar "staiguli", tad ar krukiem. Labs treniņš ir kāpšana pa kāpnēm un staigāšana pa garo gaiteni turp un atpakaļ. Balstoties uz krukiem, vēlāk atnācu arī uz savu darbavietu. Pēc operācijas ārsti ar krukiem liek staigāt aptuveni sešas nedēļas. Tagad jūtos pavisam cits cilvēks - locītava nesāp.

Vai kaut kas mainījies arī Jūsu mājas ēdienvārtē?

-Jau sen esam atteikušies no konkrētiem uztura produktiem. Neliepjām baltos miltus, taukvielas, nepērkam desas. Protams, ir reizes, kad sagatavojam arī treknāku gaļu. Taču par uzturu un produktu izvēli vajadzētu piedomāt jebkurā ģimenē. Maksimāli daudz jālieto dārzeni ēdienu, dienā jāizdzīver pietiekams ūdens daudzums. Un, protams, dienas režīmā jāiekļauj kustības – pastaigas, vingrošana, peldēšana vai kas cits, atbilstoši savai patīkšanai.

Kāds ir ceļš līdz reālai endoprotezēšanas operācijai?

-Tas nav pārāk sarežģīti, taču var būt ilgi. Vispirms pacientam jāgriežas pie savā ģimenes ārsta, tad jābrauc un jāveic visi iespējamie izmeklējumi. Pēc tam jāapmeklē traumatologs ortopēds, un pacienti parasti brauc vai nu uz Rīgu, vai Madonu, kā pati to darīju. Tad ārsti speciālisti pieņem lēmumu, kādā rindā pacients ierakstāms. Ir "ātrais variants" – ārpuskārtas rinda ar ārstu konsilijs slēdzienu, kur liek cilvēkus, kuriem operācija vajadzīga vissteidzamākajā kārtā. Otrā rinda ir nedaudz īsāka, kur 50% no izdevumiem apmaksā pats pacients. Vēl arī trešā rinda ar valsts finansējumu apmaksātas operācijas, kas, manuprāt, ir visnereālākā rinda, kur uz operāciju jāgaida gadiem ilgi. Ir vēl iespēja operāciju pilnā apmērā apmaksāt pacientam. Maksājumi, protams, ir lieli. Pati gūžas protēze vien maksā vairāk par 1500 latiem, klāt vēl jāpieskaita operācijas un ārstēšanās izdevumi. Ceļgalu protēze maksā aptuveni 2000 latu. Skumji, bet daudzi padzīvojuši cilvēki šo operāciju nekad nesagaidīs.

Vai šādām nopietnām operācijām pastāv vecuma ierobežojums?

-Domāju, ka nē. Blakus palātā Madonā gulēja kundzīte, kurai bija vairāk nekā astoņdesmit gadi. Gados veciem cilvēkiem, kuriem kauli kļuvuši trausli, bieži gadās gūžas kaula lūzumi. Tad arī jātaisa endoprotezēšana, jo pretējā gadījumā cilvēks paliks gulošs un kopjams.

Izglītība

Sēkļiņas kā putni lidojumā

Viena no akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" funkcijām ir jaunās paaudzes izglītošana dabas aizsardzības jautājumos, organizējot dažādus pasākumus - konkursus, akcijas, ekskursijas.

Šo pienākumu uzņēmusies arī a/s "Latvijas valsts meži" struktūrvienības LVM "Sēklas un stādi" Latgales sēklopības iecirkņa sēku plantācijas pārzine Anna Āze. Pavasarī viņa kopā ar akciju sabiedrības Ziemeļlatgales mežsaimniecības Balvu iecirkņa vadību un Valsts meža dienesta atbalstu organizēja meža stādišanu, kurā piedalījās Žiguru un Mežvidu bērni. Vasarā Žiguru pamatskolas vides pulciņa dalībnieki un bērni, kuri Žiguros ciemojās pie vecvecākiem no citām apdzīvotām vietām, gan devās līdzi Annai uz sēku plantāciju, gan iepazinā, ar ko, piemēram, atšķiras izcilais koks no dižkoka. Redzot bēru sēkļiņas, kādā meitene izsaucās: "Kā putni lidojumā!" Vai nav brīnišķīgs salīdzinājums?

Vides pulciņa aktīviste Ieva Jurjāne pastāstīja, ka, apmeklējot eglu un priežu plantāciju, viņa uzzināja, kā saskaitīt koka gadus, kā noteikt ciekuru ražu. Kopā ar Ievu meža un koku dzīvi iepazinā, arī viņas māsa Ilze Jurjāne, Paula Šimanovska, Artūrs Meijers, Karina Aleksāne, Lada Šķēlēnoka, Aleksandra Filimonova, Alekša Jakučeva un Ērika Zaharova.

Foto - no personīgā archīva

Priežu plantācijā. Ievai un Ilzei Jurjānēm, Paulai Šimanovskai priežu sēku plantācijā nācās noteikt ciekuru ražu.

Zināšanai

"Lubāna mitrājā" uzstāda informatīvās zīmes

Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas valsts vides inspektori sadarbībā ar sabiedriskajiem inspektoriem uzsākuši informatīvo zīmu uzstādīšanu dabas lieguma "Lubāna mitrājs" funkcionālo zonu un sezonas liegumu robežu iezīmēšanai.

Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas vecākā valsts vides inspektore REGĪNA INDRIĶE informē, ka dabas lieguma "Lubāna mitrājs" Rēzeknes novada teritorijā uzstādis 48 zīmes, tostarp lieguma zīmes Bargajā sēklī, Gomelī un Salas purvā, dabas parka zonas, dabas lieguma zonas un neitrālās zonas zīmes Lubāna mitrājā, un motorlaivas aizlieguma zīmes upē dabas parka zonā. Savukārt Madonas novada teritorijā būs 30 zīmes, tostarp sezonas lieguma zīmes Bargajā sēklī, dabas parka zonas, neitrālās zonas un dabas lieguma zīmes Lubāna mitrājā, kā arī motorlaivas aizlieguma zīmes Aiviekstē.

Funkcionālo zonu iezīmēšana un informācija par ierobežojumiem noderēs gan makšķerniekiem, zvejniekiem, medniekiem, ūdens tūristiem un citiem dabas lieguma apmeklētājiem, gan kontrolejošo institūciju pārstāvjiem, veicot individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanas kontroli, kā arī nodrošinot dabas vērtību, tostarp zivju resursu, efektīvu aizsardzību. Informatīvo zīmu uzstādīšanai nepieciešamo priekšmetu - stabu, stipriņumu - izgatavošanu un iegādi finansēja Rēzeknes un Madonas novada pašvaldības.

Dabas pārvalde aicina saudzēt īpaši aizsargājamā dabas teritorijā "Lubāna mitrājs" uzstādītās zīmes un būt sabiedriski aktīviem, informējot par zīmu bojāšanas gadījumiem vai citiem vides aizsardzības pārkāpumiem (mob. tālr. 26528739 vai 28689188).

Lubāna mitrājs ir unikāls Eiropas un pasaules nozīmes dabas kompleks un nozīmīga teritorija īpaši aizsargājamam

sugu populāciju un biotopu saglabāšanai. Lai nodrošinātu Latvijas lielākā iekšzemes mitrāju kompleksa vienotu aizsardzību, apvienojot 12 jau esošus dabas liegumus, 2009.gadā izveidots dabs liegums "Lubāna mitrājs". Tā kopējā platība ir 51 632 hektāri. Ministru kabineta 2009.gada 10.februāra noteikumos Nr.135 "Dabas lieguma "Lubāna mitrājs" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" noteiktas šādas funkcionālās zonas: regulējamā režīma, dabas lieguma, dabas parka un neitrālā zona.

Dabas lieguma zona izveidota, lai nodrošinātu Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamu biotopu un sugu dzīvotību aizsardzību un apsaimniekošanu. Dabas lieguma zonā aizliegts pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar jebkādiem kuģošanas līdzekļiem, izmantojot iekšdedzes dzinēju, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, ja tas saistīts ar dienesta pienākumu pildīšanu vai īpašumu apsaimniekošanu un kontroli.

Dabas parka zona izveidota, lai mazinātu saimnieciskās darbības ietekmi uz aizsargājamām sugām un biotopiem, nodrošinot iespējas saudzīgi izmantot dabas resursus. Dabas parka zonā no 16.marta līdz 20.jūnijam aizliegts atrasties Lubāna ezerā un pārvietoties tajā ar jebkādiem kuģošanas līdzekļiem, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus. Tāpat dabas parka zonā aizliegts pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar jebkādiem kuģošanas līdzekļiem, izmantojot iekšdedzes dzinēju, izņemot: valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus - zivju dīķu apsaimniekošanu un kontroli; no 21.jūnija līdz 15.martam - pārvietošanos Lubāna ezerā un Aiviekstē, izmantojot iekšdedzes dzinējus, kuru jauda nepārsniedz 10 zirgspēkus.

Neitrālā zona ir izveidota, lai

Lieguma teritorija "Bargais sēklis". Līdz novembra vidum šeit aizliegta cilvēku uzturēšanās, lai viņi netraucētu caurceļojošo ūdensputnu barošanos un atpūtu.

nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu saimniecisko izmantošanu un attīstību.

Dabas lieguma "Lubāna mitrājs" noteiktas vairākas sezonas lieguma robežas:

1) sezonas lieguma teritorija Nr.1 (**Salas purvs**) noteikta no 1.februāra līdz 30. jūnijam, lai nodrošinātu netraucētu reto dienas plēsīgo putnu un purva putnu ligzdošanu;

2) sezonas lieguma teritorija Nr.2 (**Gomelis**) noteikta no 1.aprīļa līdz 30.jūnijam, lai nodrošinātu netraucētu ūdensputnu ligzdošanu un spalvu mešanu;

3) sezonas lieguma teritorija Nr.3 (**Bargais sēklis**) noteikta no augusta otrs sestdienas līdz 15.novembrim, lai nodrošinātu caurceļojošo ūdensputnu netraucētu barošanos un atpūtu migrācijas periodā. Sezonas liegumā aizliegta cilvēku uzturēšanās, izņemot zinātnisko pētījumu veikšanu un valsts un pašvaldības institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus.

Īsumā

Vilkus medīs vairāk

Iedzīvotāji informē par manītiem vilkiem un uztraucas, vai plēsoņas nenodarīs skādi mājlopiem. Vilku mežos kļūst vairāk, ko sekmējušas pēdējo gadu bargās ziemas un barības pārpilnība. Latgales pierobežā vilku skaitu palielinā arī vilki ieceļotāji, kas ieklīst pāri robežai no kaimiņu valstīm - Krievijas un Baltkrievijas.

Lai regulētu vilku skaitu, šogad Valsts meža dienests palielinājis nomedījamo vilku skaitu līdz 200. Mednieki uzskata, ka nomedījamo vilku limitu varētu palielināt vēl, jo vilku skaits aug un to reālo daudzumu ir grūti apzināt. Statistika liecina, ka pērn Latvijas mežos bija uzskaitīts gandrīz tūkstotis vilku, taču mednieki un medību speciālisti spriež, ka reāli pelēču mūsu mežos ir divreiz vairāk. Pašreizējais vilku skaits Latvijā ir absolūti lielākais, kāds bijis pēdējos 300 - 400 gados, tāpēc vilki nodara skādi nevienam vien lauku saimniekam.

Kopš vilku medību sezonas sākuma, 15.jūlija, bijušā Balvu rajona teritorijā nomedīts viens vilks. To nomedījuši Ilmāra Štāla vadītā mednieku kolektīva "Mierini" mednieki 27.jūlijā. Austrumlatgales virsmežniecības teritorijā kopš vilku medību sezonas sākuma trīs vilki nomedīti Viļānu pusē, bet viens – Gaigalavas.

Laiks nosūtīt Stārķa dienasgrāmatu

Baltā stārķa 2012.gada ligzdošanas periods tuvojas beigām, un liela daļa putnu jau aizlidojuši uz ziemas vietas. A/s "Latvenergo" aicina iedzīvotājus savus šī gada vasaras novērojumus par tuvējo baltā stārķa ligzdu un ģimeni aprakstīt "Stārķa dienasgrāmatā" un līdz septembra beigām nosūtīt uz akciju sabiedrību.

A/s "Latvenergo" un Latvijas Ornitologu biedrība izveidojusi "Stārķa dienasgrāmatu", jaujot katram Latvijas iedzīvotājam iesaistīties putnu pētniecībā un sniegt savus novērojumus zinātniekiem par stārķu paradumiem. Jau kopš stārķu atlidošanas brīža iedzīvotāji aicināti fiksēt savus novērojumus par to ligzdošanas paradumiem, ko vēlāk varētu izmantot šo putnu pētnieki.

Dienasgrāmatā jāizdara seši ieraksti: par ligzdas novietojumu (uz koka, kādas ēkas), elektrolīnijas balsta vai citur; ligzdas pamatu (putna paša vai cilvēka būvēts); atlidošanas datumu; apdzīvotību; izaugušo mazuļu skaitu; aizlidošanas datumu, kā arī jāsniedz informācija par ligzdas atrašanās vietu.

"Stārķa dienasgrāmatu" var aizpildīt gan elektroniski, gan arī anketas veidā - bukletā. Bukletu iespējams saņemt a/s "Latvenergo" klientu apkalošanas vietās, kā arī pie a/s "Sadalei tīkls" montieriem. Elektroniskā versija ir pieejama www.latvenergo.lv. Aicinām savus vērojumus sūtīt uz e-pastu: starcki@latvenergo.lv, klientu serviss@latvenergo.lv, vai pa pastu: a/s "Latvenergo", Pulkveža Brieža iela 12, Riga, LV-1230, vai arī iesniegt tuvākajā a/s klientu apkalošanas centrā.

Uzvar Balvu komandai

25.-26.augustā Rēzeknes upē notika Latgales atklātais čempionāts makšķerēšanā ar pludiņa makšķeri, kas noslēdzās ar Balvu komandas uzvaru. Makšķernieki no Balviem - Artūrs Baltais, Andris Kukors un Raimonds Kinners - divos sacensību etapos nozvējoja 14,504 kilogramus zivju, aiz sevis atstājot komandas no Talsiem un Kalsnavas. Individuālajā vērtējumā A.Baltais ierindojās 2.vietā (4 punkti), loma svars – 7,930 kilogrami.

Izdots "Mežu celvedis"

Šis izdevums palīdzēs gan atrast vietas, kur atpūsties, gan iepazīt mežu, ar foto un interesantiem faktiem stāstot par augiem, dzīvniekiem, putniem, meža veidiem un vēsturi. Ērts kabatas formāts jauj ceļvedi ķēniem līdz dabā. Īpaša mērķauditorija ir bērni un skolēni. Ceļvedim ir vairākas sadaļas. Sadaļa "Mežu vēsture" domāta tiem, kuriem interesē mežu veidošanās gaita no aizvēsturiskiem laikiem. Sadaļa "Ar ko interesanti mūsu meži!?" varēs iepazīt dabas daudzveidību. Baltijas meži ir unikāli ar to, ka atrodas pārejas joslā starp ziemeļu skujkoku un Eiropas platlapu koku mežiem. Sadaļa "Sugu noteikšanai dabā" ir apmēram 400 bieži sastopamo sēnu, augu un dzīvnieku sugu fotoattēli un īsti apraksti, kas palīdzēs tos atpazīt un noteikt dabā. Sadaļa "Nem vērā!" var izlasīt praktiskus padomus, kas noderēs, ceļojot dabā, bet "Zaļje padomi" palīdzēs ceļot videi un vietējiem cilvēkiem draudzīgākā veidā.

Apsveicam!

Cer atgriezties un dzīvot Latvijā

21.jūlijā Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mijā bērzkalnieši SANDRA SĪLE un DAINIS SALENIEKS. Jauno pāri dzīvē ievadīja Daiņa vecākais brālis Māris Salenieks ar draudzeni Vinetu Bēci.

Sandru un Daini var saukt par pāri ar stāžu, jo viņi iepazinās pirms deviņiem gadiem – 2003.gada 19.jūlijā – Sandras Pilngadības svētkos Bērzkalnē. “Kopš tā laika esam kopā, kaut gan deviņu gadu laikā visādiem dzīves pārbaudījumiem izgājām cauri. Taču neskatoties ne uz ko, vairāk kā mēnesi esam vīrs un sieva,” teic Sandra.

Jau vairākus gadus Sandra un Dainis par savām otrajām mājām sauc Lielbritāniju, kur viņi dzīvo un strādā. Taču brīdi, kad abi sāka plānot kāzas, par svinību vietas izvēli šaubu nebija. “Savas dzīves skaistākajā dienā vēlējāmies būt mājās Latvijā kopā ar vecākiem, ratiem un draugiem. Bērzkalnē ieradāmies tikai ļoti brīdi pirms kāzām, tādēļ vecākiem un vedējiem, bez kuru palīdzības noorganizēt kāzas nebūtu izdevies, esam parādā lielu pateicību. Protams, pārdzīvojām, kā viss izdosies, taču satraukumam nebija pamata - viss bija ļoti skaisti,” teic jaunlaulātie.

Kavējoties savas baltākās dienas atmiņās, Sandra un Dainis atminas, ka emocionālākais brīdis kāzu svinībās bija iespēja pēc vairāku gadu nerēdēšanās atkal satikt daudzos radus un draugus. “Kāzu diena gan paskrēja ļoti ātri - pēc laulību ceremonijas devāmies uz Rugāju estrādi, kur notika fotografēšanās un citas aktivitātes. Spilgtākā no tām - līgavas nešana, kur līgavainim mani bija jānes tikai pāri vienam tiltam, taču tas jādara 7 reizes. Turklat katru reizi jānes savādākā veidā,” stāsta Sandra. Savukārt svinības turpinājās Bērzkalnes viesu namā “Vizbules”, kur daļa aktīvo un atraktīvo viesu lustējās līdz pat 7 no rīta, bet jau pēc pāris miega stundām atkal bija enerģijas pilni un gatavi otrās dienas aktivitātēm.

Drīz pēc kāzām jaunlaulātie atkal kārtoja ceļasomas, lai atgrieztos Lielbritānijā. Sandra un Dainis stāsta, ka atvaiņinājumu darbā izmantoja, lai atbrauktu uz Latviju, nosvinētu kāzas un pabūtu kopā ar tuvajiem un mīļajiem, tādēļ pagaidām izpalicis medusmēneša ceļojums. Taču plānots tas ir, un visticamāk, jau tuvākajā laikā Sandra ar Daini kaut kur aizbrauks. Pēc kāzām viņi turpina dzīvot un strādāt Lielbritānijā ar cerību, ka kādu dienu varbūt atgriezīsies Latvijā.

Kāzās brauc ar plostu

11. augustā Balvu Romas katoļu baznīcā, saņemot svētību no prāvesta Jāņa Bārtuļa, viens otram “Jā” vārdu teica un gredzenus mijā balvenieši KRISTĪNE ROMĀNE un SANDIS STRAPCĀNS.

Kā izrādās, kāzu diena 11.augustā nebija izraudzīta nejauši, jo skaitlis 11 ir zīmigs abu jaunlaulāto dzīvē. Kristīnei dzimšanas diena ir 11. martā, savukārt Sandim dzimšanas diena bija kāzu dienā - 11. augustā. Jaunlaulātie atzinīgi novērtē šo interesantu sakritību un smaidot saka: “Vismaz kāzu jubilejas datums neaizmiršķīs!”

Savā kāzu dienā Kristīne un Sandis vēlējās pēc iespējas ilgāk uzkavēties sev mīļajā pilsētā, kur abi arī iepazinās, tāpēc pirmā pieprasītā vieta bija pilsētas simbols - ūdensroze, pirms kuras viņus pārsteidza atraktīvi un oriģināli vārti. Vēlāk Lāča dārzā, uz kurieni pavadija pats Laimes lācis, ciemiņi sasveicinājās un ar jaunlaulātajiem saskandināja vīna glāzi. “Pārsteigums ciemiņiem, bet jo īpaši man ar Sandi, bija visiem tik ļoti zināmā solista Viktora Zemgala negaidītā parādišanās un veltījuma dziesma mums. Protams, netrūka arī citu jautru izdarību un pārsteigumu,” stāsta Kristīne.

Jaunlaulātie atklāj, ka joprojām dzīvo savas skaistākās dienas emociju varā: “Ir tik daudz ko atcerēties un par daudz ko pasmaidīt. Liels prieks bija kopā ar vedējiem Madaru un Ventu Baložiem piebraukt pie Cēsu rajona atpūtas kompleksa “Ungurmala” ar plostu, uz kura akordeonists mūs pat ievilināja dejā. Tas viss ir mūžam neaizmirstams notikums, par ko nenovērtējams paldies jāsaka arī kāzu vadītāji Baibai Sipeniecei-Gavarei, kolosālākajiem muzikantiem Egilam un Armandam un, protams, jaukajiem kāzu viesiem, kuri priečājās līdz ar mums.”

Pēc kāzām Kristīne un Sandis atgriezās savā mājvietā Rīgā, kur abi dzīvo un turpina strādāt privātuzņēmumos. Jau tuvākajā laikā viņi plāno doties ceļojumā uz valsti, kur ir silts un daudz saules. Bet par laulību gredzeniem pirkstos abi teic: “Tie atgādina par atbildību, pienākumiem un dod lidojuma sajūtu!”

2. jūnijā Vidsmuižas katoļu baznīcā viens otram “Jā” vārdu teica un solījās būt kopā gan bēdās, gan priekos DAIGA PUDULE no Galēniem un ANDIS KOMAROVС no Balviem. Jauno pāri dzīvē ievadīja Ginta Šekere un Renārs Mass.

Andis stāsta, ka viņa draugi ar Daigu bija pazīstami jau sen, taču viņš pats pazina Daigas brāli un māsu. “Ar Daigu iepazinos pirms diviem gadiem, kad ar draugiem aizbraucām skatīties zelta rudeni Siguldā. Mašīnā bija brīvas vietas, un Daiga ar māsu pieteicās būt par mūsu ceļabiedrēm. Satikāmies no rīta mašīnā, bet pēc garas un skaistas dienas Turaidā sapratām, ka esam “iekrituši viens otram acīs”,” atminas Andis.

Divus mēnešus pēc abu iepazīšanās Andis jokojoj iemīnējās, ka Daigu apprečēs. Gāja laiks, joks pa jokam, līdz abi sāka dzīvot kopā un patiešām nolēma apprečēties. Kāzu dienā pēc laulību ceremonijas Vidsmuižas katoļu baznīcā Galēnos jaunlaulātie ar vedējiem un kāzu viesiem devās uz viesu namu “Zaļā sala” netālu no Rēzeknes. Ceļā Daigai un Andim nācās piestāt pie vairākiem goda vārtiem, taču abiem visvairāk atmiņā palikuši tie, kuros viņiem lika atgriezties “koju” (kopmītņu) laikos - rakstīt ielūgumu uz rakstāmmašīnas, līst “kojās” pa pirmā stāva logu un darīt citas studentu laika izdarības.

Pēc kāzām jaunlaulātie secina, ka svinības izdevušās godam, par ko prieks gan pašiem, gan ciemiņiem. Prieks arī par kāzu ceļojumu, kura laikā Daiga un Andis paspēja izbaudīt gan Horvātijas daudzveidīgo dabu, nedēļas laikā pabūt pie jūras, ūdenskritumiem un ezeriem, kalnos un pat tukšnesī.

Andis saka: “Mūsu dzīvē nekas daudz nav mainījies. Ikdienā joprojām dzīvojam un strādājam Rīgā. Protams, laiciņš pagāja, kamēr pieradu Daigu saukt par sievišu, nevis vienkārši par draudzeni. Un ļoti patīkama sajūta paskatīties uz mūsu laulību gredzeniem un saprast, ka viens otram esam apsolījušies būt kopā uz mūžu.”

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika, foto - no personīgā arhīva

Laika zīmes Septembris (Silu, Appļāvību mēnesis)

1. septembrī ir Egijs. Diena, kad sakņu dārza sāk novākt ražu.

Ticējumi. Kāds 1. septembris, tāds viss rudens. Ja sauss un Saulains - arī marts būs sauss un silti, bet īpaši pirmā pavasara mēneša pirmā diena.

5. septembris ir Brūkleņu diena un sākas rudens sēnu laiks. Ja brūkleņi gatavas, tad arī auzas nogatavojušas.

Ticējumi. Ja dzērvēs lido zemu - būs silta ziemja. Ja augstu - auksta.

8.septembrī ir Mazā Māra. Tā ir aitu un kazu cērpamā diena. Līdz Mazajai Mārai no mārkniem izņem un uz laupinās izklāj linus. Pēdējais laiks, lai novāktu auzas. Šajā dienā jāvēro pilādži. Ja ogu daudz, rudens lietaiņi un barga ziemja.

Ticējumi. Ja Mazās Māras rītā salna un diena auksta, tad būs agra un auksta ziemja.

14. septembris. Sākas vidējā jeb īstā atvasara un turpinās līdz Miķeļiem (29. septembris). Jaunākā sevi pieteica 28. augustā. Vecākajai jāsākas 29. septembrī un tā ilgst līdz vecajam Miķelim (12. oktobris).

Ticējumi. Ja atvasaras pirmā diena lietaina un apmākusies – rudens būs garš. Ja atvasara sausa – būs slapjš rudens. Ja atvasara lietaina – rudens būs sauss. Ja lido zosis – būs agra ziemja.

17. septembris ir rudens Vēju diena. Tā ir viena no Vēja Mātes

dienām. Šajā dienā vēro, no kuras debess puses iepūš vējš, jo tas arī būs noteicošais rudens vējš. Let skatīties un klausīties lidojošos gājputnus. Šajā dienā aizlido pēdējās bezdelīgas.

Ticējumi. Ja pūš no dienvidiem, būs silts un garš rudens. Ja no ziemeljiem vai austriem, tad rudens būs nemīlīgs un ziema sniegaina.

21. septembris ir rudenāji jeb vecā Mazā Māra. Ja diena jauka – būs skaists rudens. Dienu vēlāk, 22. septembrī, sākas Dzelzs nedēļa un turpinās līdz Miķeļiem. Tā bija sējas aizlieguma nedēļa. Rudens sēju līdz Dzelzs nedēļai vajadzētu pabeigt.

Ticējumi. Ja Dzelzs nedēļā vāc kāpostus – tie ir sūri un cieti. Ja vāc burkānus – tie būs cieti kā dzelzs. Dzelzs nedēļā vāc pilādžogas un gatavo pilādžu dzērienu.

29.septembrī ir Miķeļi. Izdevana ziemas laiku. Augiem beidzas augšanas laiks, un tā ir pēdējā plaujas diena. Miķeļi ir gada krājums, un tos svin lepni. Kāva aitu vai cūku, skābēja kāpostus, cepta plāceņus, brūvēja alu, bet pirmos kumosus un pirmos malkus ziedoja Mājas kungam.

Ticējumi. Ja Miķelos zosis lido augstu – pavasarī būs lieli pali. Ja zemu – plūdu nebūs. Jo siltāka un sausāka Miķelidiena, jo vēlāk iestāsies ziema un stipra sala nav ko baidīties.

Par laiku septembrī

Ticējums saka, - ja septembra sākums silts un jauks, tad arī viss rudens būs silts un tīkams. Ja septembrī būs vairāk saus un siltu dienu, jo vēlāk iestāsies ziema. Tāpat arī koku dzeltēšana, čiekuru izvietojums eglēs un pērkons septembrī prognozē tālāko rudeni un nākamo ziemu. Šogad pilādži, vismaz mūsu pusē, nav bagāti ar ogām, un tas vēsta, ka septembris un rudens pārsvarā būs sauss. Jau vasaras vidū bērzos parādījās dzeltenas lapas un koki sāk dzeltēt no apakšas. Tas norāda uz garu, mēreni mitru rudeni un lēnu ziemu. Toties ozolos daudz zīju un arī apīniem laba raža, kas paredz nokrišņus rudens izskanā un sniegainu ziemu.

Nozīmīgajās dienās martā un maijā, tāpat arī pagājušajā Bērtulī, laika apstākļi, kas raksturo septembri, paredz vairāk sausu, nekā slapju septembri un jauku atvasaru. Silu mēneša pirmajā pusē nokrišņu nedaudz, dienas mēreni siltas, bet naktis dzestrums un dažviet arī salnas. Mēneša vidū lietainākas dienas mīsies ar Saulainākām, būs vidēji silts. Septembra otrajā pusē nokrišņu būs salīdzinoši maz un tie lielākoties īslaicīgi, bet būs vairākas dienas ar atvasarai piemitošu vilinājumu. Tikai naktis kļūs aukstākas un daudzviet būs rudens salnas. Arī septembra izskanā laika apstākļi būtiski nemainīsies, tik vien kā saules dāsnumi ies mazumā...

Krāsainu septembri vēlot, **V. Bokss**

Darbi septembrī

Rudens sākums 22.septembrī plkst. 17.49

Augļu dārzā:

- Stāda ogulājus.
- Vāc ābolus, bumbierus, rudens avenes.
- Retina ogulājus, izgrīze slimos un vājos dzinumus.
- Izstāda apsakņotos ogulāju spraudeņus.
- Stāda avenes.
- Mēslo ar rudens mēslojumu.
- Ap augļu kokiem nolasa bojātos augļus, apkopj ābeles.

Košumdārzā:

- Norok gladiolas, dālijas, montbrēcijas.
- Mēneša sākumā vēl var pārstādīt noziedējušas ziemcietes.
- Stāda skuju kokus.
- Gatavo augsnī tulpēm.
- Stāda sīpolpuķes - krokusus, hiacintes, narcises.
- Stāda paliekošā vietā divgadīgās puķes.
- Sēj zālienu.
- Ūdenstilpnes dārzā pārklāj ar tīklu, lai baseinos nesakrīt lapas.
- Stāda mežvīteņus.
- Piesedz mārtiņrožu pumpurus.

Telpās:

- Iztīrītā pagrabā liek jauno ražu.
- Pārstāda telpaugus.
- Pēdējais laiks pārtraukt atvalinājumu telpaugiem, kuri to vēl joprojām pavada dārzā.

Sakņu dārzā:

- Vāc rutkus, bietes, kāļus.
- Stāda ziemas ķiplokus.
- Vāc vasaras ķiplokus.
- Rok kartupeļus.
- Kajko skābu augsnī.
- Garšaugus pārstāda podiņos, lai ziemā būtu zaļumi.
- Dala cerus, pārstāda rabarberus.
- Pirms salnām novāc pupīņas, kīrbjus.

Siltumnīcā:

- Apkopj tomātu stādus - izlauž pazarītes un novāktā augļu ķekarus.
- Novāc tomātus, gurķus, papriku, baklažānus.
- Stāda ziemas ķiplokus un sīksipolus locīnu iegūšanai aprīlī.
- Plēves siltumnīcā gurķu vietā sēj redīsus un Ķīnas kāpostus.

Dārza darbiem nelabvēlīgās dienas:

15., 16., 19. septembrī.

Lai justos mundri

Vēlamās atslodzes dienas. Laiks pirms un pēc Mēness fāzu maiņas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **8.** (09.37-18.27), **15.** (23.43-24.00), **16.** (00.00-10.37), **22.** (17.09-24.00), **23.** (00.00-00.32), **30.** (00.04-12.35) **septembrī.**

Piemērotas dienas pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāzai - **10., 11., 19.septembrī.**

Īstais laiks ģenerāltirīšanai, jo, šajā dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās. Izmazgātā veļa ir tirāka **10., 11.septembrī.**

Īstā diena matu kopšanai, griešanai, lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frīzūra saglabātu formu - **16., 23., 24.septembrī.**

Diena, kas piemērota skaistumkopšanai - **17., 23., 24.septembrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas uz to, ka viss notiek īstajā laikā un vietā - **5., 12., 17.septembrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri notikumu gaitu labprāt ietekmē paši - **30.septembrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. **Septembrī** - **1.** (23.02-24.00), **2.** (00.00-08.37), **4.** (14.06-18.41), **5.** (21.54-24.00), **6.** (00.00-24.00), **7.** (00.00-07.09), **9.** (13.59-19.49), **12.** (00.58-06.00), **14.** (08.14-12.30), **16.** (14.26-15.55), **18.** (14.30-17.46), **20.** (16.11-19.34), **22.** (19.45-22.20), **25.** (00.19-02.32), **27.** (06.33-08.23), **29.** (05.34-16.14).

Der zināt Stādīsim zemenes

Rudens sākumā vēl var pagūt iestādīt jaunu zemeņu dobi.

Audzēšanas vietas izvēle un izveide

Labākā zemeņu audzēšanas vieta ir no vēja pasargāta nogāze ar smilts vai smilšmāla augsnē. Zemeņi necieš stāvošu ūdeni, tāpēc jāizvairās no gravām un blīvām augsnēm. Tās labi jūtas uz kalniņos, kas pavasarī ātri uzsilst. Zemeņu audzēšanas vieta jāatbrīvo no daudzgadīgām nezālēm.

Stādot zemeņus, nedrīkst nosegt to augšanas punktu. Tas ir aizsargāts un atrodas mazāko lapu aizmetņos, tāpēc stādot arī mazākās lapiņas astāj virs augsnēs. Pēc stādīšanas augus aplaista. Stādot zemeņus, vajadzētu izmantot pārbaudītus un veselus augus, kuriem nav augu slimību un kaitēkļu.

Zemeņu mēslošana

Salīdzinot ar citiem dārza augiem, zemeņi jāmēlo mazāk. Īpaši jāizvairās no bagātīgas mēslošanas ar slāpeklī, lai zemeņi nešauktu lapas ogu ražas vietā. Ja augns ir laba, audzēšanai pieņemētā, pirms stādīšanas pamatam pie-

Biolan dabīgā mēslojuma uz 10m². Uzartu zālienu vai kā citādi nabadzīgu dārza augsnī mēslo bagātīgāk, iestrādājot trīs litrus uz 10m². Nākamajos gados zemeņus mēslo pavasari - 1 l/10m².

Pēc ražas novākšanas mēslo ar rudens mēslojumu, lai zemeņi izveidotos daudz pumpuru nākamā gada ziedēšanai.

Kopšana

Pavasarī pēc sniega nokušanas zemeņu audzi iztīra, piemēram, ar grābekli, kam ir elastīgi zari. Tīrišanas laikā audzi atbrīvo no mirušajām augu daļām un tajos, iespējams, pārziemojušajiem kaitēkiem. Zemeņi nepatīk nezāles, tāpēc pirmajos gados no zemeņu lauka jāizravē arī visas mazākās nezāles. Rāvējot jāuzmanās, lai nesavainotu seklo sakņu sistēmu. Zemeņu ziedēšanas laikā jāseko gaisa temperatūrai. Ja nakti iespējamas salnas, audze jāpārsedz ar pārklāju. To noņem dienas laikā, lai kukaiņi varētu pieķlūt zemeņiem un apputeksnēt to ziedus. Pēc ražas novākšanas nogriež stīgas, lai tās neatņem spēķus augam un nepadara audzi pārāk blīvu. Blīvā audzē ogas var apdraudēt pelēkās puves izraisītie bojājumi.

Bounty

Vēlu nobriest, loti ražīga. Ogas lielas, vidēja blīvuma, krāsa no vidēji sarkanās līdz tumši sarkanai, lieliska garša. Pakāpeniski visā augļu nešanas laikā ogu izmērs strauji samazinās.

Jauns mēness 5.11

-labākais laiks potēšanai, spraudeņu ķemšanai, augļu novākšanai

-labākais laiks stādīšanai, koku un krūmu apgrīšanai, mēslošanai

-Sakņu dienas -Ziedu dienas

-Lapu dienas

Izmantotie materiāli: 36.6, Dārza Pasaule, interneta portāli

Kalendārs Dārza darbu kalendārs septembrī

P	3	A	10	Vz	17	Sv	24	M
O	4		11		18		25	
T	5	Vr	12	L	19	Sk	26	Ū
C	6		13		20		27	Z
P	7	D	14	J	21	St	28	A
S</								

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

» Agris Daņiļevičs: "Sadzīvojam ar dabu." Viesos pie horeogrāfa un deju skolas direktora Agra Daņiļeviča un priečājamies par viņa dārzu ezerā.

» Romantikas pieskāriens. Septembris ir īstais peoniju stādīšanas laiks. "Ikviens, kurš iekārojis savā dārzā peoniju krūmu, jāzina, ka tas ir mūža stādījums," saka Agris Šiliņš.

» Privātais botāniskais dārzs Grobiņā. Vai zināt, ka Latvijā dārza aug Amerikas mamutoks vai banāni un palma, kaktusi, sakuras vai kukaiņēdāja darlingtonija?

» Peticigās izcilnieces spirejas. Vairāk par to, kuras ir izturīgākās un krāšņākās ziedošās spireju sugas un šķirnes.

» Lavandas drīz dosies gulēt. Apsegta vai neapsegt, lai ziemā nenosalst, - tāds ir jautājums.

» Luspāji gardākiem ēdiem. Luspāji ir ne tikai labs garšaugs, bet arī vērtīgs ārstniecības augs.

» Kā uzķāpt uz pareizā grābekļa. Kas jāzina, izvēloties darbarīku, un cik daudz grābekļu saimniecībā nepieciešams.

» Vācam glabājamo sakņaugu ražu. Kādi noteikumi jāievēro, lai izaudzēto ražu izdotos saglabāt arī ziemā.

Dari Pats

» Vīndaris par galdu. Uzņēmējs - vīndaris Mārtiņš Barkāns un viņa pamatīgais veikums galduciebā soli pa solim.

» Siltināšana sākas ar blīvgumijām! Neliels ceļvedis blīvgumiju pasaulē.

» Studentam - 3 risinājumi mēbeļu darināšanai. Studijas ir laiks, kad daudzi jaunieši pārceļas prom no vecāku ligzdas. Jāiekārto mājoklis, bet, kā zināms, studentiem nekad nav liekas naudas.

» 26 padomi par limlentēm. Līmlentes ir pārsteidzoši universāls un plaši pielietojams palīgrīks visdažādāko darbu veikšanā. Noderīgus un varbūt pat pārsteidzošus padomus par līmlentes pielietošanas iespējām.

» Puķu dobe no betona blokiem. Pēc mājas būves palika pāri krietna kaudze betona bloku. Ko ar tiem iesākt?

Ilustrētā Zinātne

» Fiziskās nodarbības vairo mūsu intelektu. Ja vēlies efektīvi vingrināt smadzenes, nepietiek sēdēt ar grāmatu rokās. Jaunākie pētījumi rāda, ka smadzenu atdevē ir maksimāla, nododoties fiziskām aktivitātēm, kas paātrina pulsu.

» Zaļie jumti sargā no sliktiem laikapstākļiem. Velēnu jumti spēj uzņemt tonnām lietusūdens, mazina svelmi iekštelpās, turklāt ir izturīgi. Iespējams, tie aizsargās

lielpilsētu iedzīvotājus pret arvien drāngākām laikapstākļiem, kādi šajos gados valda pasaule.

» Superinstruments - zobi dzīvnieku pasaule. Daba ir parūpējiesies, lai dažādām radībām būtu to dzīvesveidam piemēroti darbarīki. Tāpēc vairāku sugu pārstāvjiem zobi ir asi kā īleni, bet citi iztieki ar nelīdzīnām plāksnītēm. Visi šie instrumenti nodrošina sekmīgu izdzīvošanu.

» Modificēts vīrus dadas uzbrukumā vēzim. Zinātnieku radītas vīrusa daļīnas kā slepenais agents apiet organisma aizsargmehānismus, atrod audzēja šūnas un pārņem tās savā varā. Tas jauj iznīcināt slimās šūnas, saglabājot veselās. Pozitīvie rezultāti vienā lielas cerības.

» Jauni helikopteri sasniedz ātruma rekordus. Lidaparātu ražotāji sakrustojuši helikopterus ar lidmašīnām, lai iegūtu labāko rezultātu - lielu ātrumu un spēju pacelties un nolaisties jebkurā vietā.

» DNS analīzes jauj atminēt grieķu krūku mīklu.

» Izgudrojuma stāsts: 3D printeris. Tagad šīs ierīces var izdrukāt gan dzirdes aparātus, gan mākslīgos orgānus un lidmašīnu sastāvdaļas.

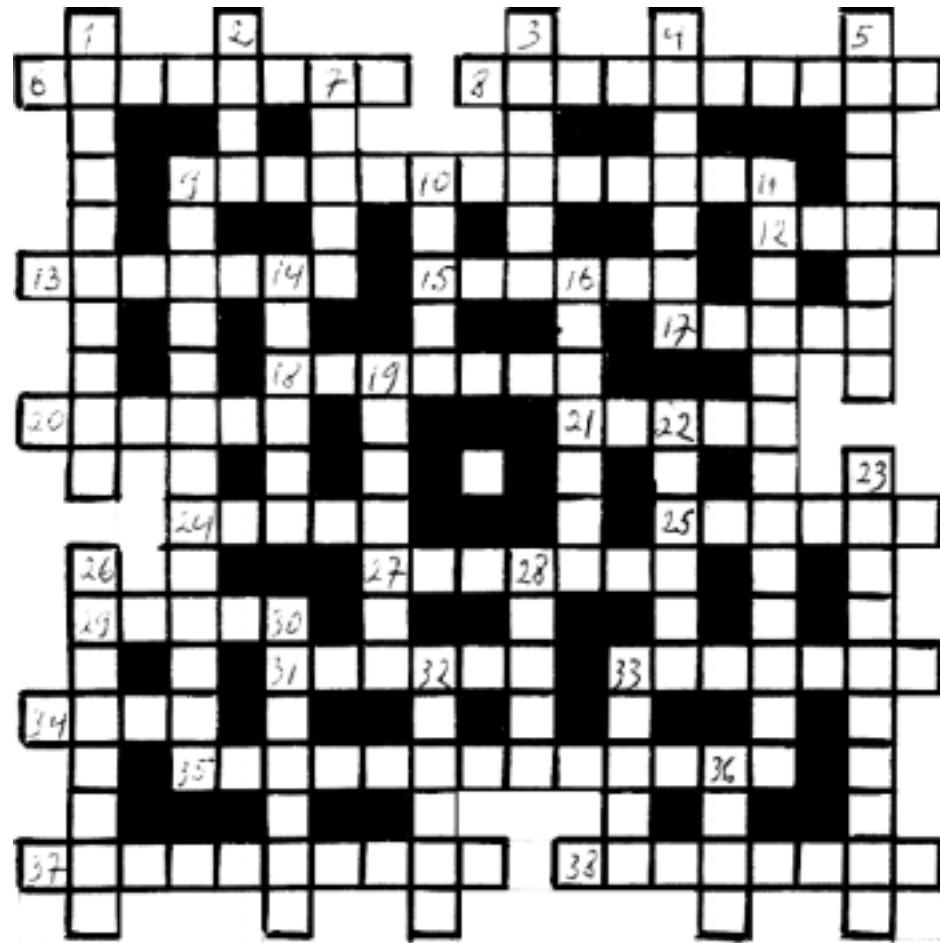
» Hīgsa bozons apstiprina fiziķu teorijas.

» Lato Lapsa apciemo snaudošo Krakatau.

Krustvārdu mīkla – trīs uzvarētāji mēnesī

Trīs krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu – žurnālu komplektu. Atbildes gaidām līdz 25.septembrim.

Sastādījis A. Levgovds

Krustvārdu mīkla septembrī

Horizontāli: 6. Vietējs stiprs un auksts ziemērietumu vējš Vidusjūras piekrastē. 8. Privāttirgotājs. 9. Ārējā forma, veidojums. 12. Smilšu tuksnesis Ziemeļāfrikā. 13. Līdzīgs, atbilstīgs. 15. Brīvmākslinieki. 17. Sētnieka darbarīks. 18. Nezāle. 20. Brunotie spēki. 21. Šaha figūras. 24. Sens kuģu tilpuma mērs. 25. Biezas burtnīcas. 27. Jūras karaflotes virsnieka duncis. 29. Logu stikli. 31. Sievetes vārds martā. 33. Kvalificēti palīdzēt (kirurgam u.c.). 34. Triekt (kādu). 35. Pārspilēti elegants. 37. Īpaši apstrādāta dzīvnieka āda, ko senāk lietoja rakstišanai. 38. Celtnē iegarena taisnstūra veidā –

visbiežāk kristīgo dievnamī.

Vertikāli: 1. Medicīnas iestāde, kurā nodarbojas ar kādas izplatītās slimības ārstēšanu un profilaksi. 2. Argonautu kuģis grieķu mitoloģijā. 3. Viršeša vārds septembrī. 4. Ķeiris. 5. Bargas, nelokāmas. 7. Celtnis pasažieru pārvadāšanai kabīnē vertikālā virzienā. 9. Princips izlemt jautājumus uz vienošanās pamata. 10. Grama miljonā daļa. 11. Tāds, kas saistīts ar gaisa plūsmām. 14. Fragments no kādas lietas. 16. Publisku runu teicēji. 19. Sukses. 22. Gramatisku zīmju sistēma runas fiksēšanai, arī ornamenti. 23. Necaurlaids, blīvi noslēgts. 26. Tasītes. 28. Nenormāla (sarunval.). 30. Bezlietus periods. 32. Liels ceļš. 33. Zivs kauls. 36. Trīs mūzikū ansamblis.

Augusta mīklas atrisinājums

Horizontāli: 7. Portfelis. 8. Piemēslot. 10. Anatēma. 11. Pirāti. 12. Astere. 13. Beķeris. 18. Kreiseris. 19. Influence. 20. Velce. 21. Atkal. 26. Direktors. 27. Stagnants. 30. Svainis. 32. Baidīt. 33. Kumode. 34. Negants. 35. Ansamblis. 36. Dzirnavas.

Vertikāli: 1. Konditors. 2. Efekts. 3. Pionieris. 4. Pirmsdiena. 5. Rēbuss. 6. Pomerance. 9. Atceļ. 14. Bīletes. 15. Tercets. 16. Plātīgs. 17. Iekavas. 22. Lidmašīna. 23. Pravietis. 24. Striptīzs. 25. Strādīgas. 28. Ziņas. 29. Līdums. 31. Rubīns.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Septembra tēma – "Rudentiņš, bagāts vīrs". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Katram mākonim ir savā zelta maliņa. Iesūtīja Marija Poševa no Bērziplīs.

Uz augšu. Iesūtīja L.Dukalša no Balviem.

Profesija

Isteno sapni un bauda lidojuma romantiku

Pagājuši desmit gadi, kopš balvenietis ANDRIS VERJANOVS absolēja Balvu Amatniecības vidusskolu un piepildīja bērnības sapni kļūt par pilotu. Patlaban Andris dienē Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un ir Gaisa spēku Aviācijas bāzes Aviācijas eskadriņa Helikopteru posma lidojuma leitnants.

Kā izlēmi kļūt par pilotu?

-Tas ir garš stāsts. Jau skolas laikos interesēja militāras lietas. Esmu bijis gan jaunsargs, gan ārrindas zemessargs. Pēc tam uzsāku studijas Nacionālās aizsardzības akadēmijā (NAA), lai iegūtu virsnieka dienesta pakāpi. Tieši studiju laikā radās iespēja piepildīt bērnības sapni lidojumā un kļūt par pilotu. Vēlos pateikties vecākiem, bez kuru atbalsta iecerēto droši vien nebūtu istenojis. Viņi allaž atbalstīja manas idejas, lai arī kādas tās būtu.

Kādā mācību iestādē apguvi nepieciešamās zināšanas?

-Studiju sākums NAA bija gluži tāds pats, kā jebkuram citam kadetam. Mācības uzsāku Alūksnes Kājnieku skolā, kur kļuvu par karavīru. Tālāk mācījos Sakaru skolā Rīgā, kā arī Cēsu Instruktori skolā, kur iemācījos vadīt un komandēt padotos, apguvu kursus Valodu skolā. Pēc tam NAA izturēju nopietnu konkurenci Gaisa spēku izsludinātajā konkursā uz desmit pilotu vietām – piecām lidmašīnu un piecām helikopteru. Izvēlējos kļūt par helikoptera pilotu un divus gadus intensīvi mācījos Ukrainā, Kremenchugas lidotāju koledžā. Ieguvu pirmā līmeņa augstāko izglītību un pilota licenci uz diviem helikopteri tipiem – Mi-2 un Mi-8, kā arī 250 lidojumu stundu pieredzi. Pēc atgriešanās no Ukrainas vēl sešus mēnešus pavadīju NAA kazarmās, un tad jau bija zvaigzne uz pleca un pilota aplieci ba kabatā! Teorētisko un praktisko apmācību procesu turpinu arī tagad, jo pilota profesijā nekad nevar apgalvot, ka zinu un māku visu. Allaž ir uz ko tiekties.

Kāda bija studiju specifika?

-Studiju procesu iedala divās daļās – teorija un lidojumi. Teorijā jāmācās vairāk nekā 10 mācību priekšmeti – aerodinamika, navigācija, meteoroloģija, dzīnēju uzbūve un citi. Papildus apguvu arī studiju trešo daļu – akadēmiskos priekšmetus. Sarežģītākais bija pierast pie mācību procesa krievu valodā. Sākumā lekcijas, lai paspētu pierakstīt mācību vielu, krievu vārdus rakstīju latviešu valodas burtiem. Ar laiku pieradu un mācīties krievu valodā varēju pat fiziku un augstāko matemātiku. Galvenais ir motivācija un interese par to, ko dari, tad arī visi šķēršļi pārvarami.

Kādas bija sajūtas, pirmo reizi apstātos pilota kabīnē, zinot, ka drīzumā būs jāceļas gaisā?

-Praktiskie lidojumi bija interesantākā mācību procesa daļa. It īpaši ar helikopteru, kad neesi piesaistīts vienai vietai, piemēram, skrejcejam, kā tas ir lidmašīnu pilotiem. Lidojot ar helikopteru, ir iespēja nosēsties, kur vien vēlies. Tā ir

Foto - no personīgā arhīva

Andris Verjanovs. Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku Aviācijas bāzes Aviācijas eskadriņa Helikopteru posma lidojuma leitnants Andris Verjanovs stāsta, ka interesantākais mācību procesā bija praktiskie lidojumi. Turklat apgūt jaunas lietas Andris turpina arī tagad. Viņaprāt, pilota profesijā apgalvot, ka zinu un māku visu, nevar.

lidojuma romantika un brīvības sajūta. Atceros, ka pirmajā reizē, apstātos pilota kabīnē, ieķeros vadības svirās, uzliku kājas uz pedāļiem un domāju, ka instruktors rādīs, kas jādara tālāk. Viņš tikai pateica: "Nu, ko gaidi? Lidojam!" Tā arī helikopters, grozoties un šūpojoties, manā vadībā uzsāka pirmo lidojumu. Protams, ja apgalvotu, ka pirmajā reizē helikopteru vadīju es, tie būtu meli. Tiesa, sajūta un gandarījums par paveikto bija neaprakstams. Kāds kolēģis vienreiz piedzīvoja arī kuriozu atgādījumu. Viņš, lidojot Ukrainas plāšumos, apmaldījās, bet neapjuka. Piezemējās uz ceļa pie tuvākā ciemata, ceļa zīmē izlasīja tā nosaukumu, atrašanās vietu sameklēja kartē un droši lidoja mājās.

Lidotprasmī trenē arī ārzemēs?

-Lai nezaudētu iemājas un praktiski trenētos rīcībai avārijas situācijās, sarežģītu uzdevumu veikšanai un lidojumiem sliktos laika apstākļos, ik gadu apmeklēju lidojumu trenāžeri Ukrainā, Čehijā vai Lietuvā. Reālus uzdevumus – meklēšanas un glābšanas darbus, kā arī, piedaloties militārajās mācībās, pagaidām sanācis izpildīt tikai Latvijā.

Kādi ir Tavi ikdienas darba pienākumi?

-Pagājušā bija mana dežūras nedēļa. Tas nozīmē, ka, katru rītu ierodoties darbā, izeju ārstu medicīnisko apskati. Pēc tam no meteorologa uzzinu faktiskos un prognozējamos laika apstākļus Latvijas teritorijā, lai zinātu, ar kādiem laika apstākļiem rēķināties izsaukuma gadījumā. Visbeidzot, dodos uz helikopteru, lai pārliecīnos, ka tas pilnībā sagatavots lidojumam. Ja nav citu papildus pienākumu, gaidu izsaukumu un regulāri sekoju laika apstākļiem. Tāpat gatavojuši mācību vai praktiskajiem lidojumiem, kas paredzēti nedēļas plānā. Darbs ir diezgan dinamisks un prasa labas uzmanības un pielāgošanās spējas.

Esi vienīgais balvenietis, kurš apguvis pilota profesiju?

-Pilota profesiju, šķiet, jā. Savukārt par pilota aplieci turētājiem nemāku teikt. Ik pa laikam virs Balvu pilsētas var novērot lidojam mazās lidmašīnas un motodelaplānus. Domājams, tos vada piloti.

Informē policija

Nozog zāģbalķus

27.augustā Rugāju novadā no krautuves nozagti priedes zāģbalķi. Uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Ietriecas drošības salīnā

27.augustā Balvos 1993.gadā dzimis autovadītājs, vadot automašīnu *Mitsubishi*, ietriecās drošības salīnā un sabojāja ceļa zīmi. Notikuma vietu vainīgais atstāja.

Reibumā iebrauc sadales skapī

28.augustā Balvu novada Tilžas pagastā 1964.gadā dzimis vīrietis, vadot traktoru 3,64 promiļu alkohola reibumā un bez vadītāja tiesībām, iebrauca sadales skapī un sabojāja žogu. Uzsākts kriminālprocess.

Iebrauc grāvi

30.augustā Viļakā reģistrēts ceļu satiksmes negadījums bez cietušajiem. 1969.gadā dzimis vīrietis, braucot ar automašīnu *Audi*, iespējams, izvēlējās nepareizu ātrumu, nobrauca no ceļa un iebrauca grāvi.

Pārkāpj suņu turēšanas noteikumus

31.augustā 1975.gadā dzimusie sieviete Viļakas novada Kupravas pagastā pārkāpa suņu turēšanas noteikumus. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Aiztur pusaudžu grupu

28.augustā Balvu iecirkņa policijas darbinieki par vairākām zādzībām Viļakā aizturēja 6 pusaudžu grupu. Jaunieši uzdarbojušies, sākot no šī gada aprīļa, līdz brīdim, kamēr policija neapturēja viņu prettiesiskās darbības.

1997., 1998. un 1999.gadā dzimušie pusaudži tiek turēti aizdomās vismaz sešu noziegumu izdarīšanā – zādzībās ar ieklūšanu, kā arī mantas tišas bojāšanas gadījumos. Piemēram, bijušās degvielas uzpildes stacijas izdemolēšanā, zādzībā no neapdzīvotas mājas, zādzībās no dažādiem veikalim un aptiekas.

Policija turpina izmeklēšanu uzsāktajos kriminālprocesos, kā arī pārbauda personu saistību ar citiem noziegumiem nodarījumiem Viļakas novadā. Kriminālprocesi uzsākti gan par zādzībām ar ieklūšanu – Kriminālikuma 175.panta 3.daļa, gan par svešās mantas tišu bojāšanu – Kriminālikuma 185.panta 1.daļa.

(Zījas sagatavotas pēc Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes sniegtās informācijas)

Drošība

Jaunajā mācību gadā aicina būt piesardzīgiem

Sākoties jaunajam mācību gadam, pilsētās vērojams bērnu, pieaugušo un transportlīdzekļu kustības pieaugums. Policijas darbinieki aicina iedzīvotājus ievērot drošības noteikumus un būt uzmanīgiem uz ielas, nešķērsojot brauktuvu tam neparedzētās vietās un pirms brauktuvēs šķērsošanas pareizājā vietā pārliecināties par satiksmes drošību. Savukārt autovadītājiem jābūt uzmanīgiem, pārvietojoties izglītības iestāžu tuvumā, ievērojot drošu braukšanas ātrumu. Īpašu uzmanību drošības jautājumiem policija lūdz pievērst vecākus, kuru bērni šogad uzsāka vai turpina skolas gaitas jaunajā mācību gadā. Vecākiem ar saviem bērniem nepieciešams pārrunāt drošības noteikumus, kas jāievēro, dodoties uz skolu, šķērsojot brauktuvēs, braucot sabiedriskajā transportā, kā arī par savstarpējām attiecībām skolā.

Arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD), sākoties jaunajam mācību gadam, vecākus un pedagogus aicina ar bērniem pārrunāt drošības noteikumus, lai nepielājatu ugunsnelaimi, un kā rikoties, ja nelaime notikusi un nepieciešama ugunsdzēsēju glābēju, mediku vai policijas palīdzība.

Skolā bērni var iegūt vispārīgas ugunsdrošības zināšanas, savukārt vecākiem šie jautājumi ar bērnu jāpārrunā individuāli, nemot vērā bērna vecumu, raksturu, kā arī sadzīves apstākļu ipatnības. Tāpat pieaugušajiem bērniem jāizskaidro, ka par ikyienu nelaimi jāziņo nekavējoties, jo tādējādi iespējams glābt gan nelaimē nonākušos cilvēkus, gan arī īpašumus.

VUGD atgādina, ka nelaimes gadījumā bērniem palīdzība jāmeklē pie kaimiņiem, jāzvana vecākiem vai arī uz tāluņa numuru 112. Tāpat VUGD informē, ka mācību iestādēm, iepriekš piesakoties, ir iespēja apmeklēt ugunsdzēsības daļas un uzzināt vairāk par ugunsdzēsēju glābēju profesiju, ikdienu, iepazīties ar aprīkojumu un pārrunāt dažādus ar drošību saistītus jautājumus.

Projekts

2012.gada 8. un 9. septembrī norisināsies Eiropas Savienības fondu projektu atvērtās dienas Latgalē

Projektu dienās ikviens Latvijas iedzīvotājam no vairāk nekā pieciem tūkstošiem ES fondu finansēto projektu apskatei būs atvērti vairāk nekā 150 Eiropas Sociālā fonda (ESF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Kohēzijas fonda (KF) finansēti projekti ikviens Latvijas reģionā, 32 no tiem būs apskatāmi Latgales reģionā.

Visos projektu objektos paredzētas ekskursijas, kurās interesenti tiks iepazīstināti ar sasniegtajiem rezultātiem, kā arī tiks sniegtas atbildes uz apmeklētāju jautājumiem.

Kā nozīmīgākos Latgales reģiona projektus interesentu apskatei piedāvās Rēzeknes Austrumlatvijas reģionālo daudzfunkcionālo centru, kas ir nacionālais un reģionālais nozīmes projekts, un Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centra – Jauniešu, bērnu interešu izglītības centra - radošo industriju un restaurācijas darbnīcu būvniecība (CARANDACHE), kura atklāšana paredzēta 1. septembrī.

Daugavpils pilsētā būs iespēja iepazīties ar Pašvaldības ēku un piegulošās infrastruktūras rekonstrukciju Daugavpils pilsētas vēsturiskajā centrā un Daugavpils pilsētas speciālo izglītības iestāžu infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanu. Reģionālā augstākā izglītības iestāžu attīstība ir ļoti nozīmīga katram reģiona iedzīvotājam, tādēļ iesakām arī apmeklēt Daugavpils Universitāti, kur realizēti divi projekti: Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts un studiju programmu kvalitātes uzlabošana un vides pieejamības nodrošināšana.

Nemot vērā, ka strauja attīstība vērojama eksakto zinātņu nozarē, vairākās Latgales reģiona izglītības iestādēs, pateicoties ES fondu finansējumam, veikta kvalitatīva dabaszinātņu apguvei atbilstoša materiālās bāzes nodrošināšana (Aglonas, Baltinavas, Balvu, Sventes, Ilūkstes, Bebrenes, Krāslavas, Nautrēnu, Riebiņu un Vārkavas vidusskolās).

Vairākās Latgales pašvaldībās realizēti būtiski projekti, kas skar sociāli neaizsargātākās grupas. Pašvaldības, piesaistot ES fondu finansējumu, daudz paveikušas, lai publiskie pakalpojumi būtu pieejamāki dažādām sabiedrības grupām. Kopumā Eiropas Savienības fondu projektu atvērtās dienas iepazīstinās ar sešiem šādiem projektiem Latgalē: infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem un kustību traucējumiem Balvu Amatniecības vidusskolā, Špoģu vidusskolā un Krāslavas Varavīksnes vidusskolā, divu sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības uzlabošana - "Rudenāji" Riebiņu novadā un "Alejas" Viļakas novadā, kā arī Preiļu novada Krīzes centra izveide Preiļu novada pāsākijā.

"Ludzas vecpilsētas tūrisma objektu renovācija tūrisma attīstībai" ir unikāls projekts ar mērķi saglabāt nākamajām paaudzēm vēsturiskās bagātības. Šajā ekskursijā varēsiet būt pirmie tūristi Ludzas renovētajā vecpilsētā.

Apskatei būs pieejami arī dažādi infrastruktūras uzlabošanas un ūdenssaimniecības attīstības projekti: ceļu satiksmes drošības uzlabošana Ilūkstes pilsētā, Vienības ielas rekonstrukcija Kārsavas pilsētā, Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseinos, Nautrēnu pagasta Rogovkas un Dekteru ciemos, Rugāju novada Rugāju ciemā, Benislavas ciemā, Skujetnieku ciemā, kā arī Līvānu novada pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšana.

ES fondu projektu Atvērto dienu projekti reprezentē kohēzijas politikas jeb ES fondu finansējumu izaugsmei 2007.-2013.gadā 3,2 miljardu latu apmērā, kas ir visnozīmīgākās investīcijas Latvijā un veido 70% no kopējā publiskā finansējuma.

Atnāc un klātienē novērtē, kādi projekti tavā novadā īstenoti ar ES kohēzijas politikas finansējuma palīdzību! Informāciju par to, kādus projektus 8.-9. septembrī vari apskatīt tuvākajā apkārtnē, meklē apskates objektu kartē www.esfondi.lv

Uzzini iespējas un uzdrīksties īstenot pats!

ES fondu projektu atvērtās dienas Latvijā organizē Finanšu ministrija sadarbībā ar plānošanas reģionu struktūrfondu informācijas centriem, Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju.

Informācijas sagatavotājs:
Eiropas Savienības Struktūrfondu Informācijas centrs
Daugavpils, Saules iela 15, LV-5401,
tālrunis/fakss: 65423801
E-pasts: rsic@latgale.lv

Veidosim kalendāru kopā!

Ik gadu "Vaduguns" kolektīvs cenšas sarūpēt patīkamus pārsteigumus mūsu lasītājiem. Izņēmums nebūs arī 2013.gads!

Aicinām fotogrāfus kopā ar mums veidot nākamā gada krāsaino sienas kalendāru.

Ikvienu aicinām elektroniski iesūtīt 12 kvalitatīvas fotogrāfijas, un, iespējams, tieši jūsu foto rotās 2013.gada "Vaduguns" kalendāra lappuses. Sižets - pēc izvēles, tiesa, fotogrāfijām jāatbilst gadalaikiem.

Fotouzņēmumu autori, kuru foto izvēlēsimies 2013.gada kalendāram, saņems pārsteiguma balvas!

Fotogrāfijas gaidīsim līdz 7.septembrim.

E-pasts: vaduguns@apollo.lv, edgarsgabranovs@inbox.lv

Informē CSDD

Izmaiņas maksājumu kārtībā valsts budžetā

Ar šī gada 1.septembri stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta noteikumos par kārtību, kā veicami maksājumi valsts budžetā un kā tie atzīstami par saņemtīem.

Šīs izmaiņas būs saistošas personām, kuras maksājumus valsts budžetā (piemēram, nodokļus un naudas sodus) veic bankās, lai pēc tam saņemtu Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) pakalpojumus (piemēram, transportlidzekļa tehnisko apskati vai reģistrāciju).

Tas nozīmē, ka ar 1.septembri, fiziskās un juridiskās personas, samaksājot nodokļus vai soda naudu ārpus CSDD sistēmas, CSDD pakalpojumus varēs saņemt tad, kad informācija par maksājumu no Valsts kases būs nonākusi CSDD tiešsaistes režīmā. Savukārt, piemēram, bankas apstiprināts maksājuma uzdevums vai izdruka no internetbankas turpmāk vairs nebūs uzskatāma par maksājuma apliecinājumu.

Lai izvairītos no nepatīkamiem starpgadījumiem, CSDD aicina savus klientus savlaikus veikt citu

institūciju noteiktos maksājumus, vai arī iesaka veikt tos CSDD e-pakalpojumos (<https://e.csdd.lv>) vai klātienē CSDD kasēs. Tas nodrošina informācijas tūlītēju nonākšanu CSDD rīcībā, neradot klientam papildus sarežģījumus. Pretējā gadījumā, ja persona, piemēram, vēlas veikt transportlidzekļa tehnisko apskati sestdienā, bet nodoķlus vai naudas sodus samaksā ārpus CSDD piektdienas pēcpusdienā, tad CSDD rīcībā šī informācija tiešsaistes režīmā, visticamāk, būs tikai pirmsdien, nevis sestdien, kad plānotā apskate.

Jauno kārtību nosaka Finanšu ministrijas izstrādātie un vadības apstiprinātie grozījumi MK noteikumos "Noteikumi par kārtību, kā veicami maksājumi valsts budžetā un tie atzīstami par saņemtīem, un prasībām tiešsaistes maksājumu pakalpojumu izmantošanai norēķinos ar valsts budžetu" (<http://ej.uz/zww4>).

CSDD jau vairākus gadus fiziskām un juridiskām personām nodrošina e-pakalpojumus (<https://e.csdd.lv>), kur var veikt arī iepriekš minētos maksājumus, kas uzreiz nonāk CSDD.

4. septembris 5. septembris 6. septembris 7. septembris

Naktī:	Dienā:	Naktī:	Dienā:
+10 ... +12 °C	+16 ... +18 °C	+10 ... +12 °C	+16 ... +18 °C
→	↓	→	↓
1 - 3 m/s	3 - 5 m/s	1 - 3 m/s	4 - 6 m/s
Naktī:	Dienā:	Naktī:	Dienā:
+11 ... +13 °C	+13 ... +15 °C	+8 ... +10 °C	+10 ... +12 °C
→	↓	→	↑
1 - 3 m/s	4 - 6 m/s	1 - 2 m/s	4 - 6 m/s

Pērk

Z.S "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 64546765, 29411033.

Iepērk kaušanai visu veidu
mājlopus.
Tālr. 29320237, 64546681

SIA "AIBI" pērk
liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus,
cūkas, gaļas šķirnes lopus.
Labas cenas! Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus. Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. 28761515.

Pērk: CIRSMAS -
skujkoku - Ls 20-25;
lapkoku - Ls 10-15 uz celma.
Ja nepieciešams, gatavojam
jaunu meža projektu, stigojam,
dastojam cirsmas.
NEKUSTAMO ĪPAŠUMU.
Samaksa tūlītēja. Tālr. 29289975.

SIA "EURASIA"
PĒRK gaļas un gaļas krustojuma buļļus.
3-10 mēneši (150-280 kg).
Labas cenas un maksājumu nosacījumi.
T. 20071499.

SIA "Taides"
Jaunalūksnes pag. Alūksnes nov.
IEPĒRK svaigi zāģētu apālkoku:

Egļi baļķi	Øcm	Garums	Cena, Ls
14-17	3,7; 4,9	30; 38	
18-27	4,9;	44	
28...	4,9; 6,1	45; 46	
Priedes baļķi	14-17	3,7; 4,9	30; 36
	18-27	4,9; 6,1	42; 45
	28...	4,9; 6,1	45; 45
Skuju koku tara	13...	2,5; 3,1	25
Lapu koku tara	14...	2,5; 3,1	23

Piegādes, saskanot pa
tālr. 29299652.

Pērk priedes papīrmalku, taru,
sīkbaļķus. Piegāde Ludzā.
Tālr. 29171311

Pērk meža piekabi ar manipulatoru
MTZ traktoram.
Tālr. 26256273.

SIA "Balteg" pērk
RAPSI - 540 eur/t, KVIEŠUS -
180 Ls/t, MIEŽUS - 160 Ls/t.
Piegāde elevatorā. Transports
nodrošināts. Apmaksa pēc
vienošanās.

Piedāvā: rapša un graudu
tirišanas pakalpojumus.

Tālr. 27104578.
Latgale, Zemgale - 25994523;
Vidzeme - 28475699,
Kurzeme - 26712051,
e-pasts: siabalteg@inbox.lv.

Pērk zāģbaļķus, papīrmalku, taru un
malku pie ceļa.
Tālr. 26489727, 29328614.

Pērk traktoru T-40,
MTZ-50/52/80/82, kā arī UK, JUMZ
jebkādā kārtībā. Tālr. 26256273.

SIA "SENDIJA" pērk lapu koku taru,
papīrmalku, malku, lapu un skujkoku
cirsmas. Tālr. 29495199.

Pērk mežus, cirsmas, izcirtumus un
īpašumus ar meža zemi.
Tālr. 26445015.

Pērk piena kvotas.
Tālr. 26541098.

Pārdod

Z.s. "Kotiņi" pārdod sertificētu
ZIEMAS KVIEŠU un TRITIKĀLES
SĒKLU.

Tālr. 26422231, 64546265.

Pārdod lopbarības miltus.
Tālr. 26392336.

Pārdod zemi. Tālr. 28368019.

Pārdod zirgu. Tālr. 29421489.

Pārdod slaucamu govi Viļakā.
Tālr. 20261568.

Pārdod govi. Tālr. 26302878.

Pārdod sivēnus. Tālr. 22046366.

Pārdod mēbelētu, labiekārtotu
1-istabas dzīvokli Balvos.
Tālr. 26399419.

Pārdod māju Raiņa 10, Ls 23 000.
Tālr. 29365071.

Pārdod 1-istabas dzīvokli (ūdens,
tualete, malkas apkure) Viļakā,
Tautas 20-2. Tālr. 25602554.

Pārdod māju Balvos.
Tālr. 27887243.

Pārdod nojaukšanai lauku māju un
divas saimniecības ēkas.
Tālr. 26103939.

Pārdod labu malku. Tālr. 26914189.

Pārdod malku. Tālr. 29182492.

Pārdod cirsmas izstrādāšanai.
Tālr. 26595066.

Pārdod lopbarības graudus (kvieši,
auzas), miltus. Viļaka.
Tālr. 20261568.

Pārdod VW Passat, 1995.g., 1,6.
Tālr. 25650103.

Pārdod VW Passat B4, 1995.g.,
sedans. Tālr. 29194305.

Pārdod rezerves daļas T-25, T-40,
T-40AM, MTZ 52/80/82, JUMZ.
Tālr. 29485804.

Pārdod VW Passat, 1990.g.,
gāze-benzīns; Dodge,
1990.g., gāze-benzīns.
Tālr. 28368857.

Pārdod krāsns ķieģeljs -
ugunsdrošos, mūrēšanai.
Tālr. 28682838, Kupravā.

Līdzjūtības

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.

Sāpu un skumju brīdi esam kopā ar
Tevi, Emerit, un Tavu ģimeni, no
brāļa VITĀLIJA atvadoties.

Liga un Aiga

Dzimtenes saule,
Rokas uz krūtim man saliec...

Es aizeju projām,

Tu maniem mijājiem paliec...

Skumju brīdi izsakām patiesu
līdzjūtību Aivaram un viņa
ģimenei, māti VALIJU LOČU

Zemesmātes klēpī guldot.
Tonija, Broņislava, Zenta, Anna,
Livija un Alberts, Z.Grīnberga,
R.Šķiltene, Ā.Salmane, J.Students,
Dzenīšu, Jansonu ģimenes

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
Aivaram Ločam, MĀTI mūžības
ceļā pavadot.

Krustmeita ar ģimeni

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav rītdienas, ir tikai vēju balss...

(N.Dzirkale)

Izsakām klusu un patiesu līdzjūtību
Sarmītei un bērniem, pavadot

PĒTERI TUTINU mūžībā.

Dace, Mārite

Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem
sakārā ar mūsu bijušā darbinieka

PĒTERA TUTINA negaidito
aiziešanu mūžībā.
Bērzpils vidusskolas kolektīvs

Prāts negribi noticēt,
Sirds nesaprogt,

Kam pēkšņi apdzisusi

Tava diena.

(K.Apškrūma)
Skumju brīdi esam kopā ar Līviju
Akmentiņu, brāli PĒTERI mūžībā
pavadot.

Benislavas etnogrāfiskais ansamblis

Tu aizgāji... Vai atpakaļ vēl nāksi,
Kad zaļos bērzus dzeltens

mirdzums klās.

Kad PĒTERA TUTINA dzīves ceļš
apstājies smilšu kalnīnā, lai klasa un
patiesa līdzjūtību tuviniekiem palidz

pārvārēt zaudējuma sāpes.

Krustdēls Jānis, Ausma, Aivars,
Sarmīte, Gatis, Leontīna

Reiz pienāk diena,

Nelūgta un skarba.

Kad dzīļi, dzīļi daudziem

Sirdis sāp.

Izsakām patiesu līdzjūtību Sarmītei
ar ģimeni, PĒTERI TUTINU mūžībā
aizvadot.

Petrovu ģimene Rīgā

Mātes aiziešanu nevar aptvert-
Tā sāksies vēlāk,
Kad durvis atvērsim un iekā
tukšums,

Un pavards auksts, un neklāts
pusdiengalds.

Skumju brīdi mūsu patiesa līdzjūtība
Silvijai Smiltenai ar ģimeni,
māmiņu, vecmāmiņu,
vecvecmāmiņu TEKLU LOGINU

pavadot mūžībā.

Tāja, Margarita, Andris,

Dace, Vaļa

Dažādi

Autoskola
"BARONS R"
organizē
autoapmācības kursus C, CE
kategorijām bezdarbniekiem.
Par kuponiem interesēties NVA.
Pieteikties pa tālr. 29336212,
A.Raciborskis. www.barons.lv

Pēdējais laika mirklis pieteikties
kursiem "BIŠKOPĪBA"
iesācējiem. Kursi notiks Balvos.
Pieteikšanās pa tālr. 25902500,
Līga Lapīņa.

8.septembrī brauciens uz
AGLONAS BAZNĪCU.
Pieteikties līdz 6.septembrī.
Tālr. 25638579.

Ātrais aizdevums pret zeltlietām,
sadzives tehniku, nekustamā
ipašuma ķīlu. Balvos, Bērzpils 14.
Tālr. 20292829.

Iespēja aizbraukt svētceļojumā ar
Līvānu grupu uz MEDŽUGORJE no
23.septembra līdz 5.oktobrim.
Kontakttālrunis 28253416, Vija.

RUGĀJU aptieka slēgta
no 12. līdz 21.septembrim.

TILŽAS aptieka slēgta
no 13. līdz 21.septembrim.

Maina džipu ML 320 (gāze-
benzīns), 1999.g., sudraba, jauna
TA, pret graudiem
(var nekaltētus),
vai pārdod - Ls 3500.
Tālr. 26589909.

SIA vajadzīgi graudu tirišanas un
kaltēšanas pakalpojumi.
Tālr. 29743650.

Apsardzes kursi.
Tālr. 29107155.

Vizuālās reklāmas dizains un
izgatavošana.
Balvi, Stacijas 4, www.instant.lv.
Tālr. 26158302.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

Dūmvadu, noteksistēmu tirišana.
Tālr. 29175334.

Vasaras, ziemas, M+S riepas
no Ls 5.
Tālr. 25559193, 26176711.

Apsveikumi

Vēlēšu es mazliet balta prieka,
Mazliet saules tad, kad lietus list,
Mazliet spīta, pacietību lielu,
Jaunus spārus tad, kad vecie plist!
Lai vienmēr ir kāds, kas ceļu rāda,
Kas sēž uz pleca, tevi sargājot!
Lai ik bridi smaids ir Tavā sejā
Un, ja raudi - lai no prieka tas!
Lai izdodas it viss, ko dzīvē dari
Un veiksmes jūrai neredzams ir krasts!

Lai turpmāk nezūd apņēmība radīt brīnumus, piepildit mazus un lielus sapņus, ištenot ambiciozus mērķus un saglabāt tīcību, ka vispirms mēs katrs par sevi un tad visi kopā esam spējīgi radīt brīnumus, kas pārsteidz mūs pašus un citus.

Stipru, stipru veselību **Dzintrai Sprudzānei** skaistajā jubilejā

vēl kuplais "Senda Dz" kolektīvs, Īda, Irēna

Un nevajag daudz!
Pavisam maz,
Pavisam nieku,
Lai mirdzošs mirklis nestu prieku!

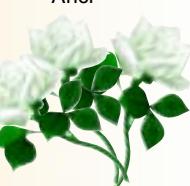
Sirsniģi sveicam **Dzintru** skaistajā dzīves jubilejā!

Balvu pamatskolas saime

Gadu straumē nestas aiziet dienas,
Dzīves jūrā saplūst vienuviet.
Lai vēl ilgi mirdz Tev ceļa zvaigznes,
Darbi veicas, gaišas dienas rit.

Miļi sveicam **Dzintru Sprudzāni** jubilejā!

Lai dod Dievs stipru veselību, izturību turpmākos gados.

Tavas dzīves rožu dārzā skaistākie no gadiem zied,
Nemanot tie mūža dienām pieskaras un projām iet.
Nežēlo, kas iet, lai aiziet, gaidi tos, kas atkal nāks.
Priecājies, ka jauni ziedi Tavā dārzā ziedēt sāks.

Sirsniģi sveicam **Dzintru Sprudzāni** skaistajā dzīves jubilejā!

Vēlam veselību, izturību, dzīvesprieku un Dieva svētību turpmākos dzīves gados.

Tikai vienu zeltainu smaidu paņem plaukstā un pasaulei dod,
Tikai vienu pūkainu domu savā skarbajā ikdienā rodī.
Tikai vienu glāstošu vārdu saki cilvēkam, lietus kad list,
Tikai pilienu savējā prieka neliedz draugam, kam dvēsele dzīst,
Tikai sapni un cerību staru atstāj savējai sirdij - lai plaukst!

Miļus sveicienus **Dzintrai Sprudzānei** skaistajā jubilejā

no tālienes sūta bijusi kolēge Sanita Leišavniece

Sveicu **Artūru Smuškovu** jubilejā! Gatis

**Vai abonēji
aduguni**

Šī gada atlikušajiem mēnešiem?

Redakcijā var abonēt no plkst. 8.00 līdz 17.00

Ļauj novēlēt tev dzimšanas dienā laimi,
Lai tavās dienās gaismas staru daudz.
Ja ceļš ir grūts - lai apkārt draugu saime,
Kas roku sniedz un tālāk sauc.

Vislabākie vēlējumi **Leontīnam Vizulim** skaistajā dzīves jubilejā!

Vēlam stipru veselību, izturību un dzīvesprieku.

Sieva, meitas ar ģimenēm

Miļi sveicam **Veroniku Sisojevu**

skaistajā dzīves jubilejā!

Vēlam stipru veselību.

Bēri un mazbēri

8.-9. septembrī norisināsies Eiropas Savienības fondu projektu atvērtās dienas Latvijā

Paveikts ar
ES fondiem

Atnāc, novērtē paveikto un uzzini, kādi projekti tāv novādā išteņoti ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas finansējuma palīdzību! Tā aicina Eiropas Savienības (ES) fondu projektu atvērtās dienas, kas 8.-9. septembrī norisināsies visā Latvijā un iepazīstinās iedzīvotājus ar novādā išteņotajiem ES fondu projektiem.

Projektu dienās ikviens Latvijas iedzīvotājam apskatei būs atvērti vairāk nekā 150 Eiropas Savienības fondu finansētā projekti. Lielākā daļa ir pašvaldības išteņoti sabiedriski nozīmīgi ES fondu projekti: gan atjaunotas skolas, bērnudārzi, bērnu un jauniešu centri, gan kultūrvietstures un tūrisma objekti, jaunas koncertzāles, siltinātās ēkas, kā arī izveidotā gājēju un velosipēdistu ceļi un uztabotās ielas.

ES fondu projektu atvērto dienu projekti reprezentē kohēzijas politikas jeb ES fondu finansējumu izaugsmei 2007.-2013. gadā 3,2 miljardu latu apmērā, kas ir visnozīmīgākās investīcijas Latvija un veido 70% no kopējā publiskā finansējuma. Pateicoties tam, Latvijas dzīves līmenis ir būtiski tuvinājies ES vidējam līmenim.

Projektu dienas organizē Finanšu ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem, Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Lielo pilsētu asociāciju.

i Vairāk informācijas un apskates objektu karte pieejama www.esfondi.lv

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

